

Södertörns högskola | Institutionen för Historia
C-uppsats | Historia C | Vårterminen 2009
Programmet för Journalistik och samhällsstudier

En cowboy, en krigshetsare eller en världsledare till president?

– Svenska mediers relation till president George
W. Bush

Av: Patrick Gräfe
Handledare: Anne Hedén
Examinator: Tom Olsson

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Syfte	4
1.2 Övergripande frågeställning och frågor till materialet	4
1.3 Tidigare forskning och studier	5
2. Perspektiv och teoretiska utgångspunkter	7
3. Källmaterial, urval och metod	9
3.1.1 Material och källkritik – Varför <i>DN</i> , <i>GP</i> och <i>SvD</i> ?	10
3.1.2 Pressarkiven	11
3.2 Urval och avgränsningar i empiriska materialet	11
3.3 Kvalitativ metod och diskursanalys som metod.....	12
3.3.1 Kritik mot diskursanalysen.....	13
4. Bakgrund	13
5. Åtta år av Bush vid makten	15
5.1 Bush Inträder	15
5.2 Terroristattackerna mot WTC	17
5.3 Invasionen av Afghanistan	20
5.4 Invasionen av Irak	21
5.5 Saddam Hussein fångas.....	24
5.6 Omval.....	25
5.7 Orkanen Katrina	27
5.8 Barack Obama tillträder sitt ämbete.....	28
6. Kort sammanfattning av mediernas syn och termer	30
7. Avslutande Diskussion	31
7.1 Rekommendationer	33
8. Litteratur och källförteckning	33
8.1 Litteratur.....	33
8.2 Elektroniska dokument.....	34
8.3 Tidningsartiklar	35
8.4 Tabeller och grafer	40

1. Inledning

Medan jag, likt miljoner människor runtom världen tittade på Barack Obamas installationstal den 20 januari 2009, kunde jag inte låta bli att tänka på George W Bush. Det framgicks tydligt att Obama stod för något nytt. Men känslan av detta paradigmskifte utmärkte sig inte bara med Obamas långa tal, utan även genom Bushs frånvaro i medierna.

På morgonen den 21 januari letade jag efter artiklar om den före detta presidenten i tidningarna. Kanske en kortare biografi, tidslinje över viktiga händelser, eller åtminstone ett livstecken. Det enda tecknet som fanns hittade jag i *Dagens Nyheter* i form av en notis i kulturdelen som handlade om Bushs komiska valör. Ungefär samtidigt gjorde SVT-programmet "Kobra" ett helt avsnitt om Bush som handlade om hur mycket de amerikanska komikerna, nu skulle gå miste om sin musa.

Var detta allt man hade att minnas om George W Bush? Efter att ha varit en ständig gestalt hos medierna, hade han nu marginaliserats till en notis? I och med dessa tankar föddes den store frågan och även syftet med denna uppsats.

De svenska medierna verkade inte ha några som helst problem att skifta uppmärksamheten från en president till en annan. Men vad hände då med den mediala självvransakningen; om inte av självkritiska ändamål, då av ren nostalgi, eftersom dessa åtta år av medial uppmärksamhet måste ha något mer att erbjuda, förutom ett abrupt slut.

Wolfgang Hansson skrev i *Aftonbladet.se* den 11 mars 2009 att "Bit för bit monteras Bushs livsverk ner. En så snabb detronisering av föregångarens politik har förmodligen aldrig skett i USA [...] Fortsätter det så här är Bush snart bara en parentes i historieböckerna".¹

Lika mycket som det pågår en politisk detronisering, pågår det en detronisering i medierna. Och även om Bush nu enligt medierna är en "parentes i historieböckerna", eller rättare sagt just därför, är det intressant att undersöka och fråga sig "vad var det som hände och hur blev det så här?". Självklart blir det omöjligt att svara på dessa frågor inom ramen för en C-uppsats, men förhoppningsvis erbjuder uppsatsen en inblick i svenska mediers relation till Bush.

¹ Hansson, Wolfgang, (senast uppdaterat 11 mars 2009) Snart kan Bush vara en parentes i historieböckerna. (Elektronisk)

Tillgänglig:<<http://aftonbladet.se/nyheter/analys/wolfganghansson/article4614964.ab> (2009-03-12)

1.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är att studera svenska mediers attityder och relation till president George W Bush under hans åtta år vid makten.

George W Bush var en president som uppmärksammades ständigt inom medierna, vare sig det handlade om att lägga fram en krigsförklaring framför tusentals kameror och journalister, eller genom att vara motiv för kvällstidningarnas löpsedlar.

Bushs handlingar under sina åtta år vid makten kom att förändra världen och gjorde honom till en sinnebild för tvåtusentalets Amerika. Ett av de få litterära verken om presidenten tar upp sambandet mellan modern amerikansk kultur och president Bush, samt hur man i omvärlden har med tiden börjat förknippa dessa två som en entitet. Peter Singer skriver i sin bok *The President of Good and Evil – Taking George W. Bush Seriously* att “The Fact that George W. Bush is the president of the world’s only superpower is reason enough for wanting to understand his moral views. But it is not the only reason. Bush represents a distinctively American moral outlook—not, of course, one shared by all Americans, but nevertheless one that plays a more central role in American public life than it plays anywhere else”.²

Syftet med denna uppsats är inte att undersöka Bushs moral, men det Singer påstår, har ändå betydelse för denna uppsats. Bush var en vital personlighet i världshistorien, vilket är anledning nog. Men han var också USA: s röst, samvete och ansikte utåt under åtta år, och någon som uppfattades på ett visst sätt hos omvärlden.

Hans tid som president är över nu och det finns en tomrum i forskningen om honom. Uppsatsens syfte är att fylla en bit av denna tomrum; att ge kunskap om hur medierna i Sverige uppfattade George W Bush.

1.2 Övergripande frågeställning och frågor till materialet

Hur porträtterades Bush i svenska tidningsmedier? Vilka uttryck, ord, adjektiv togs upp i samband med hans namn?

När var man som mest/minst kritisk?

Vilken roll hade journalisterna och skribenterna under olika tidpunkter?

² Singer, Peter (2004). *The president of good and evil: the ethics of George W. Bush*. New York: Dutton s 4

Vilken roll ansåg man att Bush hade under dessa tidpunkter?

Visar skribenternas generella åsikter några samband med opinionsmätningarna?

1.3 Tidigare forskning och studier

Boken *Paketerad politik: elva essäer om journalistik och medier* och essäerna ”Exploaterade röster – Opinionsmätningar som mediedramaturgi” av forskaren Mats Ekström, samt texten ”Hur kunde du Gudrun – Om stereotyper, skandaler och strategier i en medialiserad politisk värld” av medieteoretikern Åsa Kroon, diskuterar några intressanta teorier som jag kommer att ha nytta av i undersökningen.

En av dessa teorier kallas för popularitetsteorin och handlar om opinionsmätningar och attityder gentemot politiker. Webbsidan www.pollingreport.com som beskriver sig själva som en ”independent, nonpartisan resource on trends in American public opinion”, har haft som uppgift att samla ihop sådana opinionsmätningar från diverse ledande amerikanska nyhetsbyråer som: *CBS, CNN/Opinion Research, ABC/Washington Post, USA Today/Gallup*.

Man har samlat ihop ett hundratal opinionsmätningar om George W Bush mellan åren 2001 och 2009 där den gemensamma frågan har varit: ”Do you approve or disapprove of the way George W. Bush has handled his job as president?”.³ Resultatet som är sammanställt i en tabell⁴ (se källor och ”tabeller och grafer”) visar en tydlig utveckling i opinionsmätningen, där tre tidpunkter visar på rejäla uppsving i mätningen. Tidpunkterna där Bush var som mest omtyckt enligt mätningarna är: attackerna den 11 september 2001, invasionen av Irak (mars 2003) och gripandet av Saddam Hussein (december 2003).

Mats Ekström menar dock att man förhålla sig kritisk mot sådana mätningar, då mätningarna som medierna och opinionsinstitutionerna genomför, kan innehålla en viss dubbelmoral enligt honom. I ena sidan menar medierna att man representerar ett allmänt intresse, men å andra sidan ger mätningarna bra rubriker som resulterar i större upplagor.⁵

Ekström menar också att det har pågått en personifiering av politiken i medierna som har resulterat i en popularisering av politiken. I en mediekultur där medierna och politikerna ständigt har att göra med varandra ”har villkoren för politisk legitimitet och framgång

³ Pollingreport (senast uppdaterat 2009) *President Bush: Job Ratings*. (Elektronisk)
Tillgänglig: <<http://www.pollingreport.com/BushJob1.htm>. (2009-03-13)

⁴ Tabell skapad av wikipedia-användare ”atropos235” (senast uppdaterat 13 februari 2009) *George W Bush approval ratings*. (Elektronisk)
Tillgänglig: <http://sv.wikipedia.org/wiki/Fil:George_W_Bush_approval_ratings.svg. (2009-03-16)

⁵ Ekström, Mats & Kroon, Åsa (red.) (2007). *Paketerad politik: elva essäer om journalistik och medier*. Stockholm: Carlsson s 59

förändrats. Det gäller att vara populär, omtyckt och folklig, men utan att helt förlora sin politiska auktoritet och trovärdighet.”⁶

Den svåra balansgången som Ekström talar om kan vara intressant att reflektera över. Vilken roll anser journalisterna att Bush har och hur hanterar han rollen? Vilken roll har journalisterna?

Litteratur om George W Bush finns, fastän förvånansvärt lite. Uppsatser och avhandlingar som handlar om George W Bush existerar, men ingen av betydelse för denna uppsats. Anledning till detta är att Bush precis har slutat sitt ämbete, men också eftersom att litteraturen ofta inte handlar enbart om honom, utan inrymmer hans handlingar i en större kontext såsom Irakkriget, 11 september och så vidare. Litteratur som behandlar en specifik tidpunkt blir överflödigt för denna uppsats då syftet är att forska svenska tidningsmedier, inte Bushs moral, eller 11 septemberkonspirationer. Böcker såsom Peter Singers *The president of Good and Evil: Taking George W. Bush seriously*, som tittar på Bushs handlingar ur ett moraliskt perspektiv, kan dock bidra med intressanta tankar om människors och mediernas reaktioner gentemot Bushs personlighet.

Författaren och ledarskribenten (DN) Mats Wiklunds texter *Första året med Bush* och *Demokraternas återkomst* kommer att användas i samband med bakgrundsdel, men också som teoretisk hjälp när konsekvenserna av 11 september diskuteras.

Tom Olssons bok *Rätten att tala politik: medieintellektuella och manlig medielogik under 1900-talet* diskuterar journalistiska roller ur genusperspektiv. Denna bok kommer att, tillsammans med Tom Olssons och Jan Ekecrantz bok: *Det redigerade samhället: om journalistikens, beskrivningsmaktens och det informerade förnuftets historia*, användas i teoridelen. Dessa böcker diskuterar olika teorier och metoder att analysera journalistiska texter och diskurser ifrån. Två viktiga teorier: den normativa utgångspunkten samt det kulturteoretiska perspektivet återfinns i dessa böcker och kommer att fungera som grund för uppsatsens teoretiska del.

Forskarna Kent Asps *Mäktiga massmedier: studier i politisk opinionsbildning* och Håkan Hvitfelts *Skurkar, kapplöpningar och sensationer: om marknadsstyrd journalistik och politisk populism* används också flitigt i teoridelen när den funktionalistiska delen diskuteras.

Historikern Knut Kjeldstadli skriver om metodik i sin bok *Det förflutna är inte vad det en gång var*. Jag refererar till hans bok tillsammans med Tom Olsson vid beskrivningen av det kulturteoretiska perspektivet.

⁶ Ekström, Mats & Kroon, Åsa (2007) s 57

När tidningarnas historia och massmedier rent generellt diskuteras används boken *Massmedier* (åttonde upplagan) av professorerna i journalistik samt massmedieforskning, Stig Hadenius och Lennart Weibull. Boken *Massmedier* används flitigt inom journalistikutbildningen och utkommer med ny upplaga med jämna mellanrum.

I metoddelen används professorerna Mats Alvessons och Kaj Sköldbergs bok *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod* där man bland annat diskuterar diskursanalysen.

Boken som förekommer mest i metoddelen är *Metoder i kommunikationsvetenskap* där bland annat professor Peter Berglez och professor i diskursanalys Teun van Dijks metoder diskuteras (bland annat van Dijks ”semantiska isberg” och Berglez ”lexikala stil”).

2. Perspektiv och teoretiska utgångspunkter

I detta kapitel prövas några teoretiska utgångspunkter och perspektiv som jag kan ha nytta av i den empiriska forskningen samt i slutdiskussionen. Förhoppningsvis kommer frågorna som teorierna framkallar ge en ytterligare djup åt uppsatsen samt ge en stödyta åt de övergripande frågeställningarna.

Det kulturteoretiska perspektivet kommer att fungera som grund för denna uppsats. Knut Kjeldstadli förklarar hur ett nytt sätt att se på historien växte upp, där den vanliga människan och dess vardag nu uppfattades av kulturteoretikerna som viktiga företeelser för att förstå samhället.⁷ Genom det kulturteoretiska perspektivet kan journalisternas texter och åsikter alltså uppfattas och användas som empirisk material för att vidare förstå samhället.

Den kulturteoretiska inriktningen spelar en vidare roll inom den politiska historieforskningen, då man genom diskursanalys kan analysera politiska nyckelbegrepp som berör och är effektfulla, eller som Kjeldstadli säger: ”språkets betydelse för och makt över tänkandet”.⁸

I grunden kommer det kulturteoretiska perspektivet och diskursanalysen att vara styrande i denna uppsats. Tom Olsson menar att det kulturteoretiska perspektivet urskiljer journalistiken och politiken som kulturyttringar som måste tolkas genom en analys som är fri från antaganden.⁹ Denna analys kan göras med hjälp av en diskursanalys.

⁷ Kjeldstadli, Knut (1998) *Det förflutna är inte vad det en gång var* Lund: Studentlitteratur s 67

⁸ Kjeldstadli, Knut (1998) *Det förflutna är inte vad det en gång var* Lund: Studentlitteratur s 67.

⁹ Olsson, Tom (2006) s 17-18

Inom kunskapsproduktion (som c-uppsatser) ses de saker som görs och sägs inom en institutionell sfär, i detta fall massmedierna, som en särskild diskurs. Då diskursen och språket analyseras, blir reglerna, rutinerna och konventionerna synliga.¹⁰ Genom ett ”kritiskt kunskapsintresse” och genom att ständigt ställa frågan ”varför är texten som den är?” kan texten således analyseras i dialogisk bemärkelse och frambringa ny kunskap.¹¹

Ytterligare en intressant teoretisk utgångspunkt är den normativa utgångspunkten. Jan Ekecrantz och Tom Olssons tolkning av den objektiva amerikanska nyhetsjournalistikens historieskrivning sammanfattar i några få punkter hur en normativ utgångspunkt kan se ut: En polemisk press på 1800-talet, därefter en mer faktainriktad press som konkurrerade med en mer ”sensationsinriktad” press och slutligen 1900-talets seriösa press.¹² Den normativa utgångspunkten är alltså en bestämd strukturell historiebeskrivning. Olsson och Ekecrantz menar att den amerikanska nyhetsjournalistiken ska kunna jämföras med den svenska pressens ideologiska utveckling¹³.

Tom Olsson menar dock att en normativ utgångspunkt bör problematiseras eftersom att risken finns att den objektiva journalistikens framväxt annars uppfattas som något naturligt, där journalistik och journalister som inte följer samma spår ses som avvikande, och där alltför många avvikelser skulle automatiskt innebära en förändring ”i förfallets form”.¹⁴

Ett annat problem med den normativa utgångspunkten är att den riskerar att förblinda forskningen då den blir beroende av en redan existerande (journalistisk) ideologi.¹⁵ I analysen av det empiriska materialet kan detta bli ett särskilt problem. Om jag förhåller mig till en normativ inställning, alltså en redan befintlig ideologi om att Bush var populär eller impopulär under olika tidpunkter och att medierna uppenbarligen reagerade enligt den teorin, skulle det utan tvekan sätta käppar i hjulet i sökandet efter ny kunskap.

Mats Wiklunds teori är ett exempel där den normativa utgångspunkten kan vara högst intressant att diskutera och där den kan vara användbar. Wiklund påstår att George W Bush efter terroristattackerna den 11 september genomgick en metamorfos som ändrade honom och påverkade omvärldens attityd till en mer positiv uppfattning.¹⁶ Wiklund kallar det för ”Bush-

¹⁰ Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) (2000) *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur s 201

¹¹ Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) (2000) s 194-195

¹² Ekecrantz, Jan och Olsson, Tom (1994) *Det redigerade samhället : om journalistikens, beskrivningsmaktens och det informerade förnufts historia* Stockholm: Carlssons bokförlag s 97

¹³ Olsson, Tom (2006) s 16

¹⁴ Olsson, Tom (2006) s 16

¹⁵ Olsson, Tom (2006) s 16

¹⁶ Wiklund, Mats (2002) *Första året med Bush* Stockholm: Utrikespolitiska institutet s 18

metamorfos-teorin” där man enligt honom kan dra en tydlig historisk utveckling likt den Jan Ekecrantz och Tom Olsson gjorde angående den amerikanska nyhetsjournalistiken.

Bush-metamorfos-teorin tas upp i slutdiskussionen och undersökningen för att förklara en möjlig förändring hos medierna beträffande synen på Bush efter 11 september.

En till teoretisk utgångspunkt som kommer att tillsammans med ovannämnda metamorfos-teorin att erbjuda viktiga frågeställningar och funderingar till undersökningen är Åsa Kroons ”medierade erfarenhet”.

Kroon talar om den ”medierade erfarenheten” när hon försöker lista ut varför folk har vissa attityder gentemot politiker. Hon menar att folkets opinion formas av massmediernas nyheter, berättelser och bilder som vi är i ständig kontakt med.

Kroon ger exempel på den medierade erfarenhetens effekter genom mediestudenters åsikter om f.d. statsminister Göran Persson. Kroon har under flera år bett förstaårselever att beskriva statsminister Persson som person med några adjektiv. Resultatet har enligt henne dominerats av liknande svar beroende på år och tidpunkt.¹⁷

Orsaken till denna utveckling menar Kroon, har inget att göra med att Persson skulle ha genomgått en personlig metamorfos. Det handlar istället om att medierna medvetet eller omedvetet ändrat attityder och i sina nyhetsinslag beroende på tidpunkt. Ena stunden porträtteras Persson som inkompetent, eller så får han ingen publicitet alls. Andra stunden ser medierna honom som, vad Kroon kallar för, en ”HSB” eller ”Han Som Bestämmer”.¹⁸ Mediernas attityder och det som visas eller skrivs om Persson, reflekteras i studenternas åsikter menar Kroon.

Göran Persson var statsminister i nästan lika många år som George W Bush. Uppsatsens syfte är inte att göra en komparativ studie mellan dessa två politiker, men det kan vara intressant att ha Åsa Kroons teori i minnet när jag analyserar det empiriska materialet. Fanns det någonsin en HSB-stereotyp hos mediernas framställning av president Bush och i så fall när?

3. Källmaterial, urval och metod

¹⁷ Kroon, Åsa (2007) *Paketerad politik...* Avsnitt: *Hur kunde du Gudrun – Om stereotyper, skandaler och strategier i en medialiserad politisk värld* s 97

¹⁸ Kroon, Åsa (2007) *Paketerad politik...* Avsnitt: *Hur kunde du Gudrun – Om stereotyper, skandaler och strategier i en medialiserad politisk värld* s 98

3.1.1 Material och källkritik – Varför *DN*, *GP* och *SvD*?

Uppsatsen baseras på artiklar från tre tidningar: *Dagens Nyheter*, *Göteborgs-Posten* och *Svenska Dagbladet*. De artiklar som innehåller eller handlar om president Bush kommer att fungera som material i undersökningen. Fokus ligger på ledarsidor, då dessa på ”ett medvetet, manifest plan försöker övertyga läsaren om att en idé eller värdering är sann, moraliskt riktig etc.”¹⁹ och är följaktligen lämpliga för diskursanalys (mer om detta i kapitel 3.3.1). Även mindre texter såsom notiser kommer att granskas om informationen anses ha något värde för uppsatsen.

Det är också viktigt att nämna att det inte är enbart journalister som skriver i tidningarna, utan texter och artiklar från politiker som Maud Olofson förekommer också. Därför kommer jag att konsekvent använda mig av benämningen ”skribent” istället för journalist.

Tom Olsson samt Stig Hadenius och Lennart Weibull tolkar tidningarnas karaktär och roll så här med hänvisning till den generella uppfattningen:

- *Dagens Nyheter (DN)*, ledande liberal stockholmstidning med karaktär av rikstidning
- *Svenska Dagbladet (SvD)*, ledande liberal/konservativ/moderat stockholmstidning med karaktär av rikstidning²⁰
- *Göteborgs-Posten (GP)* Västsveriges största morgontidning/liberal göteborgstidning²¹

Tanken är inte att jämföra tidningarna sinsemellan. Tidningarna ska ihop fungera som källmaterialet för uppsatsen.

Hadenius och Weibull kategoriserar dessa tidningar i vad de kallar för ”storstadspressens morgontidningar”²² alltså högfrekventa dagstidningar som är sjudagarsutgivna och mestadels prenumererade.

Jag valde *DN*, *GP* och *SvD* med anledningen att de erbjuder en så kallat mainstreamjournalistik och är därmed väl lämpade som källmaterial. Att de har en karaktär av rikstidning ger tidningarna även en form av medial auktoritet som tillfogar källorna (artiklarna) en viss empirisk värde enligt mig.

Orsaken till varför jag valde tre tidningar och inte fler eller färre, är för att ha en möjlighet att täcka vad jag anser vara lagom många tillfällen i presidentens liv. Fler tidningar hade

¹⁹ Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) (2000) s 207

²⁰ Olsson, Tom (2006) s 22

²¹ Hadenius, Stig & Weibull, Lennart (2003). *Massmedier: en bok om press, radio & TV*. 8., helt omarb. uppl. Stockholm: Bonnier s 86

²² Hadenius, stig & Weibull, Lennart (2003) s 86

säkerligen tvingat mig att reducera undersökningen till en period av Bushs presidentskap (fyra år).

I undersökningen så kommer att noterna vara placerade direkt efter varje citat, vare sig det handlar om ett ord eller en längre mening. Tanken med detta är att läsaren snabbt kan kontrollera vilken tidning det handlar om samt urskilja noterna lättare.

3.1.2 Pressarkiven

Jag kommer inte att använda mig av fysiska tidningsexemplar, alltså tidningar som går att få tag på exempelvis Kungliga Biblioteket, eftersom att artiklarna finns på nätet. Två olika pressarkiv på nätet kommer att användas, däribland bonnierägda www.presstext.se och före detta "mediarkivet" som nu heter "Retriever Research". I Presstext återfinns alla artiklar från *Dagens Nyheter* och Retriever Research har samtliga artiklar från *Göteborgs-Posten* och *Svenska Dagbladet*.

Eventuella delar av tidningarna som inte finns i båda pressarkiven är bilder, reklam eller annonser samt notiser där eventuella rättelser av artiklar i tidigare nummer meddelas. Dessa delar av tidningarna har jag dock valt bort på grund av ont om tid.

Presstext och Retriever Research har en heltäckande lista i varje artikel där information står om bland annat, typ av text, skribent, sidonummer, datum osv.

3.2 Urval och avgränsningar i empiriska materialet

Meningen är att avgränsa mig till ett visst antal tidpunkter under George W Bushs åtta år vid makten. Detta innebär att enbart avgörande händelser mellan åren 2001 och 2009, samt dagarna kring dessa händelser, kommer att granskas. För varje tidpunkt kommer jag att granska artiklar som äger rum mellan en period på runt åtta dagar. Följande händelser och tidpunkter kommer att granskas:

1. Bush väljs till president (2001-01-20)
2. Terroristattackerna på WTC (2001-09-11)
3. Invasionen av Afghanistan (2001-10-07)
4. Invasionen av Irak (2003-03-20)
5. Saddam Hussein fångas (2003-12-13)
6. Omval (2004-11-02)

7. Orkanen Katrina (Slutet av augusti 2005)
8. Barack Obama tillträder sitt ämbete (2009-01-20)

Orsaken till varför jag valde dessa tidpunkter är att de har fått mycket bevakning från media. Det existerar ingen litteratur som erbjuder någon teori om vilka specifika tidpunkter är ”extra” kritiska, utan jag har själv gjort valet att granska dessa tidpunkter av anledningen att de erbjuder mycket material både i form av litteratur och i form av källor i tidningarna.

Huvudparten av händelser som används i uppsatsen sträcker sig mellan Bushs första år av presidentskap. Anledningen till detta är helt enkelt att första 4 åren var de mest händelserika.

Jag har avsiktligt valt bort händelser såsom Kyotoavtalet, Enron-skandalen, Bushs veto mot stamcellsforskning, Bushs besök till Sverige, uppsägningen av ABM-avtalet (missil avtalet mellan USA och Ryssland), eftersom jag måste begränsa uppsatsens omfång

3.3 Kvalitativ metod och diskursanalys som metod

Mats Alvesson och Kaj Sköldberg definierar den kvalitativa metoden så här: Fokus ligger på mångtydig empiri och utgår från studiesubjektens perspektiv. Det handlar ofta inte om standardiseringar (som i den kvantitativa) även om det förekommer. Istället tolkar man empirin och framställer ny kunskap. En kvalitativ metod kan innebära kunskapsframkallning genom social interaktion och diskurser, lika mycket som den kan handla om att studera upplevelser och föreställningar.²³

Peter Berglez använder sig av diskursanalytikern Teun A. Van Dijk begrepp om ett ”semantiskt isberg” när han diskuterar läsarens och det empiriska materialets (i detta fall nyhetstexten) relation och vad denna relation kan åstadkomma för kunskap.²⁴ Han menar att meningen och sammanhanget är osynligt i texten och att de bara kan tydas i samband med en ”meningsarbete” mellan texten (empirin) och uttolkaren.²⁵ Man ser på texten och frågar sig ”varför är texten som den är?”. Läsaren ska alltså försöka ”att förstå och skapa sammanhängande mening trots att det ’saknas’ information. Man går i djupet och ser på detaljerna i diskursen, alltså gör man en mikroorienterad analys.

²³ Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj (2008) *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur s 17

²⁴ Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) (2000) s 205

²⁵ Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) (2000) s 205

Den mikroorienterade analyssättet innefattar även en metod som Peter Berglez kallar för ”Den lexikala stilen”²⁶ vilket kortfattat innebär att man undersöker ordval som används i samband med en särskild aktör eller händelse, i detta fall president George W Bush. Berglez betonar vikten med ”valet att använda ett särskilt ord för [att] beteckna någonting i den sociala verkligheten”.²⁷ ”Den lexikala stilen” och det ”semantiska isberget” hör till det kulturteoretiska perspektivet (se kapitel 2) då det handlar om språkets betydelse för tänkandet och hur dessa i kombination leder till ny kunskap.

På grund av uppsatsens syfte, så kommer jag att tillämpa det mikroorienterade analyssättet som metod i undersökningen: alltså ordval i samband med president Bush kommer att undersökas, samt det ”semantiska isberget” i artiklarna ska avslöjas med den ständiga frågoformuleringen: ”Varför har nyhetstexten blivit som den har blivit?”²⁸

3.3.1 Kritik mot diskursanalysen

Den som tolkar och den som skriver texten påverkas och utformas av olika kulturella och sociologiska bakgrund. Detta gör att kunskapen som diskursanalysen frambringar har alltid bearbetats av någon med egna erfarenheter och medvetna eller omedvetna mål, vilket gör att samma diskursanalys gjort av en annan individ, frambringar olika kunskaper. Berglez talar om en ”individual-psykologisk” aspekt, att alla uppfattar saker olika.²⁹

Mats Alvesson och Kaj Sköldberg tar även upp begränsningar i språkets kapacitet vilket gör att inre dispositioner blir svåra att tyda med enbart diskursanalys. Man talar om att en alltför handfast fokus på det språkliga kan leda i en ”trivialisering av forskningen”, då andra aspekter än det språkliga avvisas.³⁰ Jag är dock övertygad att diskursanalysen kommer att ge svar på mina frågeställningar eftersom den är en så pass använd och beprövad metod bland forskningen av journalistiska texter. Informationen bör dock analyseras med kritiska ögon i både undersökningen och slutdiskussionen.

4. Bakgrund

Syftet med bakgrundsdelens är att ge en kortfattad genomgång av viktiga händelser i George W Bushs tid som president. Fakta är bland annat hämtad från *Nationalencyklopedin*.

²⁶ Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) (2000) s 209

²⁷ Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) (2000) s 206

²⁸ Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) (2000) s 195

²⁹ Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) (2000) s 202

³⁰ Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj (2008) s 467

George W Bush föds den 6 juli 1946 och är son till f d president George Bush. Bush var bland annat engagerad i affärsverksamhet i oljebranschen och inom det Republikanska partiet innan han blev guvernör i delstaten Texas (mellan åren 1995 och 2000).³¹

Bush vann presidentvalet 2000 mot demokratkandidaten Al Gore.³² Hans budskap i valet var bland annat: lägre skatter, mer inflytande åt delstaterna, ökade resurser till militären och fokus på moral eller vad Bush kallar för det ”personliga ansvarstagandet”.³³

Den 11 september 2001 utsattes USA och World Trade Center i New York för terroristattacker, al-Qaida ledaren Usama bin Ladin tog på sig skulden.³⁴ Bushs respons till attackerna var att starta ”kriget mot terrorismen”. Terroristattackerna förändrade den politiska debatten och vissa menar att den förändrade väljarnas inställning till Bush som president.³⁵

Den 7 oktober inledde USA ”kriget mot terrorismen” genom att attackera talibanregimen i Afghanistan. USA fick då ett solitt stöd och backades upp av en global allians.³⁶

I mars 2003 inledde man sitt krig mot Irak, trots att man saknade stöd från FN och viktiga allierade. Den officiella anledningen till kriget var att USA kände misstankar mot Saddamregimen, där George W. Bush menade bland annat att Irak stödde terrorist nätverket al-Qaida och hade förmågan att skapa massförstörelsevapen.³⁷

Iraks president Saddam Hussein greps den 13 december 2003. Han upptäcktes i ett underjordiskt gömställe av amerikanska soldater utanför Tikrit. Saddam åtalades för bl.a. folkmord och andra brott mot mänskligheten.

Året därpå vann George W. Bush omvalet (2004) mot utmanaren senator John F. Kerry (51 procent mot 48 procent).³⁸

2005 härjade orkanen Katrina i södra USA (New Orleans) och åstadkom översvämningar och skador för miljarder dollar. Presidenten kritiserades starkt för att ha agerat för sent. Bush svarade på kritiken genom att säga att ”En sak är säker. Efter att ha varit där nere tre gånger och sett hur hårt folk jobbar så ska jag inte försvara processen i inledningsskedet, men jag försvarar folk i frontlinjen som räddar liv [...] Nu vill jag veta vad som gick bra och vad som

³¹ *Nationalencyklopedin* (senast uppdaterat 2009) *George Bush* (Elektronisk)
Tillgänglig:<<http://www.ne.se/artikel/138621> (2009-03-25)

³² Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj (2008) s 467

³³ Wiklund, Mats (2007) *Demokraternas återkomst: på tröskeln till en ny era i amerikansk politik?* Stockholm: Ohlininstitutet s 7

³⁴ *Nationalencyklopedin* (senast uppdaterat 2009) *11 september* (Elektronisk)
Tillgänglig:<<http://www.ne.se/artikel/491587> (2009-03-25)

³⁵ Wiklund, Mats (2002) s 2

³⁶ Wiklund, Mats (2002) s 2

³⁷ *Nationalencyklopedin* (senast uppdaterat 2009) *Irakkriget* (Elektronisk)
Tillgänglig:< <http://www.ne.se/artikel/626097> (2009-03-25)

³⁸ *Nationalencyklopedin* (senast uppdaterat 2009) *Valet 2004* (Elektronisk)
Tillgänglig:< <http://www.ne.se/artikel/336847> (2009-03-25)

inte fungerade”.³⁹ I november 2006 dömdes Saddam Hussein till döden och avrättades i december samma år.⁴⁰

Bush avslutade sitt ämbete 2009 efter att demokraten Barack Obama vann valet mot republikanen John McCain den 20 januari 2009. 8 av tio amerikaner ansåg att installationen tillhörde det mest ”historiska” någonsin, enligt en amerikansk undersökning.⁴¹

I installationstalet betonade Obama att finanskrisen, klimatfrågor, fattigdom, relationer med världens muslimska nationer och kriget i Irak skulle stå i fokus. George W. Bush lämnade sitt presidentämbete som en av landets minst populära presidenter genom tiderna (enligt opinionsundersökningar).⁴²

5. Åtta år av Bush vid makten

5.1 Bush Inträder

Mediernas sätt att bekanta sig med president George W Bush handlar under de första dagarna efter valsegern om att kartlägga familjeband och Bushs karriär, personlighetsdrag och succéer samt snedsteg. Mediernas roll under dessa dagar är att informera publiken om vem Bush är och vilken sorts politik han för.

En sådan kartläggning av George Bushs personlighet kan handla om att jämföra denne med frun Laura Bush. Man menar exempelvis att Laura Bush är ”George W Bushs motsats - introvert, bokälskare, lågmäld, ordningsam”.⁴³ I samma artikel jämför man Bush med president Clinton som samlar ”gärna folk för att diskutera politik och andra seriösa ämnen”⁴⁴ medan Bush säkerligen ”kommer att leva ett lugnare liv och ordna informella bar-b-ques”.⁴⁵

³⁹ *Nationalencyklopedin* (senast uppdaterat 2009) *Orkanen Katrina* (Elektronisk)
Tillgänglig:< <http://www.ne.se/artikel/138621> (2009-03-25)

⁴⁰ *Nationalencyklopedin* (senast uppdaterat 2009) *Saddam Hussein* (Elektronisk)
Tillgänglig:< <http://www.ne.se/artikel/298500> (2009-03-25)

⁴¹ *Nationalencyklopedin* (senast uppdaterat 2009) *Barack Obama* (Elektronisk)
Tillgänglig:< <http://www.ne.se/artikel/1273471> (2009-03-25)

⁴² Tabell skapad av wikipedia användare ”atropos235” (senast uppdaterat 13 februari 2009) *George W Bush approval ratings*. (Elektronisk)

Tillgänglig:<http://sv.wikipedia.org/wiki/Fil:George_W_Bush_approval_ratings.svg. (2009-03-16)

⁴³ Henriksson, Karin (2001) Med Laura Bush får Vita huset en annorlunda First lady. *Svenska Dagbladet*, 21 januari s 14

Tillgänglig:<<https://www.retriever-info.com>

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ Ibid.

En liknande anspelning på skillnader mellan presidenterna är att Bushs nya limousin är ”mycket längre, bredare och flådigare än någon av den gamle presidentens bilar”.⁴⁶

Att mena att Bush njuter av ”bar-b-ques” är en tydlig metafor för presidentens Texas-bakgrund, vilket flera journalister berör under Bushs första dagar. Man menar bland annat att ”med ’W’ är det annorlunda. Han talar mer Texasdialekt än något av sina syskon, han har lyckats framställa sig som en ’country boy’ med rätt stövlar och rätt hattar”.⁴⁷ Mediernas syn på Bush som en ”cowboy” eller ”country boy” myntas redan under hans första dagar i ämbetet. När han exempelvis besöker Texas efter segern, tas ”han emot som en hjälte”.⁴⁸

Medierna är måna om att påpeka skillnader mellan Bush och andra presidenter. Bush slår exempelvis ”en radikalt annorlunda ton i sitt första tal till nationen som USA:s president”⁴⁹ och ”ger prov på en koncernchefstil”⁵⁰ då han är första presidenten med civilekonomexamen. Men samtidigt som Bush visar tecken på en ”annorlunda stil”, lyfter man även upp en konservativ bild av presidenten vars första beslut är exempelvis ett ”jeansförbud i Ovala rummet”,⁵¹ ett tecken på en person med en känsla för gammaldags dresscode. Man menar också att Bush är mer ”stridslysten och mer konservativ”⁵² än de flesta väntade sig. Att mena att han är unik som president samtidigt som han visar vissa konservativa kännetecken, tyder på en ambivalens hos medierna som blir extra tydlig i en artikel från 22 januari där man undrar om George W Bush är en ”sansad mittenman eller en konservativ hög”.⁵³

Några saker som medierna är mer eniga och säkra över, är att George W Bush är en ”oljevänlig” president och någon som kommer att ”uppvisa en ännu större ovilja att ansluta sig till den internationella klimatöverenskommelsen”.⁵⁴ Man påpekar också att Bush ”inte är känd för stora kunskaper om världen”⁵⁵ eller ”knappast vet något alls om internationell politik”⁵⁶ och att han är ”ganska politiskt oerfaren”⁵⁷ överhuvudtaget. En artikel från 23

⁴⁶ Osign. (2001) Startstörning? *Göteborgs-Posten*. 20 januari s 27

Tillgänglig:<<https://www.retriever-info.com/>

⁴⁷ Carlbom, Mats (2001) Plötsligt vimlar det av Texasbor med boots. *Dagens Nyheter*. 21 Januari s 1
Tillgänglig:<<http://www.presstext.se/>

⁴⁸ Carlbom, Mats (2001) Tuffa frågor till Bushs kandidat. *DN*. 18 januari s 11

⁴⁹ Osign. (2001) En medkännande konservativ. *SvD*, 22 januari s 2

⁵⁰ Henriksson, Karin (2001) Svåra beslut väntar i Vita huset. *SvD*, 22 januari s 10

⁵¹ Carlbom, Mats (2001) Bush börjar med jeansförbud. *DN*, 23 januari s 15

⁵² Ahlin, Per (2001) Vilken väg väljer George W Bush? *DN*, 20 januari s 2

⁵³ Carlbom, Mats (2001) Bush inleder med partistrid. *DN*, 22 januari s 12

⁵⁴ Henriksson, Karin (2001) USA oljevänlig Bush anger taktiken. *SvD*, 23 januari s 5

⁵⁵ TT-Reuters (2001) Autobahn kan ersätta giftspruta. *DN*, 22 januari s 12

⁵⁶ Ahlmark, Per (2001) I dag börjar Powells era. *GP*, 20 januari s 2

⁵⁷ Carlbom, Mats (2001) Vänner på nyckelposter. *DN*. 19 januari s 11

januari säger dock emot dessa åsikter om Bushs oerfarenhet och menar att man ska ”ge George W Bush en chans innan vi dömer ut honom”.⁵⁸

Den solklart hårdaste kritiken mot Bush under denna tid handlar om hur valet avgörs med problem i Florida med rösträkningen osv. En artikel från 20 januari går så långt som att ifrågasätta Bushs legitimitet som folkvald president och menar dessutom att det finns en ”kuslig glapp i Bushs retorik”.⁵⁹

Vissa artiklar tenderar dock att fungera som direkt mobbing, såsom artikeln från 20 januari där man undrar om Bush känner till siaren Nostradamus text som säger att ”när millenniet kommer och i den tolfte månaden, stiger byfånen fram hos den största makten och utropas till ledare”.⁶⁰

Det verkar finnas vissa tvivel hos medierna då man diskuterar Bushs synpunkter i bland annat abortfrågan. En artikel från 20 januari säger exempelvis att ”jag kan i alla fall inte befria mig från misstanken att Bush, med sin pillemariska blick och sitt pojkkaktiga leende, bara skojar med oss när han ställer upp bakom formuleringar om livets okränkbarhet”.⁶¹

Bushs retorik och synpunkter i abortfrågan är exempel på något som väcker synpunkter hos svenska medier under presidentens första dagar vid makten. Men medierna är, trots en enig uppfattning om presidentens erfarenhet, i stort sett villiga att ge Bush en chans och visar samtidigt en viss entusiasm över den annorlunda stilen som Bush verkar besitta. Och även om vissa texter fungerar som ren mobbing som kan anses vara menade för att underhålla mer än att erbjuda en objektiv granskning av USA:s nye president, så representerar majoriteten av artiklarna under Bushs första dagar i ämbetet det allmänna intresset.

Medierna är i grunden väldigt oense och allmänt förvirrade över Bushs roll, annat än att han är en Texaskille med något avslappnat stil. Detta kommer dock att förändras inom en snar framtid, då Bush själv kommer att visa medierna vilken roll han personligen vill förfoga över.

5.2 Terroristattackerna mot WTC

Efter attackerna den elfte september 2001 kan man läsa i medierna om att George W Bush nu har viktiga uppgifter att utföra men att han ska ”gå tålamodigt fram”.⁶² Det handlar inte om huruvida Bush är kapabel, utan man undrar istället ”vilket handlingsutrymme har Bush”,⁶³

⁵⁸ Nystås, Michael (2001) Underskatta inte George W Bush. *GP*. 23 januari s 2

⁵⁹ Jonsson, Stefan (2001) Obetitlad, *DN*. 20 januari s 2

⁶⁰ Osign. (2001) Bushfåne? *GP*. 20 januari s 27

⁶¹ Franzon, Johan (2001) Rätt till livet – Bara ett skämt? *GP*. 20 januari s 46

⁶² Ahlin, Per (2001) Svårt att jaga terrorister. *DN*. 15 september s 2

⁶³ Tännsjö, Torbjörn (2001) DN Debatt. *DN*. 15 september s 3

alltså hur mycket presidenten kommer att få agera eftersom att ”en bestämd militär eller polisiär reaktion är politiskt nödvändig för president Bush”⁶⁴ som står ”nu inför en kolossal politisk och psykologisk utmaning”.⁶⁵

Mediernas och skribenternas förhoppningar på Bush är skyhöga under dessa dagar. Man menar att Bush måste visa en mer ”ödmjuk”⁶⁶ utrikespolitik och att ”världsfreden kan hänga på att han lyckas omsätta detta tal i praktiken”.⁶⁷

Det är ”sanningens minut för Bush”⁶⁸ som ”måste i detta krigsliknande tillstånd visa ledarskap”⁶⁹ menar man i en artikel den 13 september. Under hans första tal efter attackerna verkar han ”omskakad”⁷⁰ och manar ”med svag röst det amerikanska folket till en tyst minut”.⁷¹ Man skriver även att ”det var en djupt allvarlig och beslutsam”⁷² president som talar till folket.

Cowboyporträttet av Bush minimeras under dagarna kring terroristattackerna och en ny figur framträder hos medierna: En behärskad, lågmäld och seriös gestalt. George W Bush framställs nu som en ”ledare”⁷³ och någon som ”manar till besinning”.⁷⁴ Tonfallet är sympatiskt och man anser att ”kraven är många och hårda på presidenten”,⁷⁵ att han ”måste visa att han klarar utmaningen”⁷⁶ och att ”han måste visa ledarskap”,⁷⁷ då det är ”prövningens stund för Bush”.⁷⁸ Medierna hyser av liknande förhoppningar dagarna efter attackerna, och det kritiken uteblir när förhoppningarna om aktion tar fotfäste i artiklarna och ledarsidorna.

Man ifrågasätter inte, om Bush exempelvis är hård i sina kommentarer så är det av ”naturliga skäl”.⁷⁹ Om Bush så småningom agerar ”skoningslöst”,⁸⁰ så har han ”behov av att visa styrka”⁸¹ eftersom att ”pressen på honom att göra något snabbt är enorm”.⁸²

⁶⁴ Tännsjö, Torbjörn (2001) DN Debatt. *DN*. 15 september s 3

⁶⁵ TT-Reuters (2001) Ny typ av krig har sett sitt största slag. *GP*. 13 september s 29

⁶⁶ Osign. (2001) På plats/Washington, D C Varning för hämndbegäret. *SvD*. 14 september s 14

⁶⁷ Osign. (2001) På plats/Washington, D C Varning för hämndbegäret. *SvD*. 14 september s 14

⁶⁸ Osign. (2001) Terrorattacken mot USA: Sanningens minut för Bush. *DN*. 13 september s 7

⁶⁹ Osign. (2001) Terrorattacken mot USA: Sanningens minut för Bush. *DN*. 13 september s 7

⁷⁰ Höglund, Jan (2001) Det värsta terrordådet i mänsklighetens historia. *GP*. 12 september s 4

⁷¹ Höglund, Jan (2001) Det värsta terrordådet i mänsklighetens historia. *GP*. 12 september s 4

⁷² Osign. (2001) Ingen tvivlar på att USA kommer att slå tillbaka. *GP*. 12 september s 1

⁷³ Steinvall, Anders (2001) Terrorattacken mot USA: Attacker mot muslimer i USA. *DN*. 14 september s 7

⁷⁴ Steinvall, Anders (2001) Terrorattacken mot USA: Attacker mot muslimer i USA. *DN*. 14 september s 7

⁷⁵ Osign. (2001) Enad värld mot terrorism. *DN*. 14 september s 2

⁷⁶ Mattsson, Britt-Marie (2001) Bush ska visa vad han klarar. *GP*. 16 september s 1

⁷⁷ Osign. (2001) Enad värld mot terrorism. *DN*. 14 september s 2

⁷⁸ GP 15/9-01 (2001) Prövningens stund för Bush. *GP*. 15 september s 2

⁷⁹ Osign. (2001) Enad värld mot terrorism. *DN*. 14 september s 2

⁸⁰ Osign. (2001) Terrorattacken mot USA: Vedergällningen blir skoningslös. *DN*. 14 september s 4

⁸¹ Ibid.

⁸² Ibid.

Medierna sitter som spända och väntar på nästa steg. Scenariot och betoningen känns som taget ur en fotbollsmatch där kommentatorerna diskuterar hurvida domaren har blåst för straff. Det viktiga är att något görs, beslutet måste tas nu och illakvickt, frågan är vad beslutet kommer att bli? Bush är domaren och den ekonomiska utvecklingen ”avgörs av hur USA och president George W Bush bestämmer sig för att reagera på attentaten mot landet”⁸³ och meningen som onekligen förekommer mest under dessa dagar är just att Bush måste agera snabbt. Man menar exempelvis att ”Bush inte [kan] vänta för länge med en motattack... Lika snabbt som han nu fått folkets massiva stöd kan han förlora det”.⁸⁴ Samma sak kan man säga om journalisternas stöd.

Medierna visar dock fortfarande en viss skepticism, då man undrar hur den ”relativt oprövade president Bush”⁸⁵ kommer att agera. Men typen av artiklar och ord som syftar på en viss förhoppning och tillit för Bush överväger denna sorts skepticism under dagarna kring terroristattackerna. Bush må ha ”liten erfarenhet av internationella kriser”,⁸⁶ vilket man alltså påpekar, men han verkar visa ett allt ”säkrare intryck”⁸⁷ och hans viktigaste uppgift nu är att ”hans [sic.] ska ange inriktning i kampen och ingjuta nytt mod i sörjande och förskräckta amerikaner”⁸⁸ samtidigt som ”Bush behöver vara beslutsam och fast utan att falla offer för impulsivitet”.⁸⁹

De religiösa anstrykningarna och Bushs övertygelse får inte mycket plats hos de svenska medierna under dagarna kring elfte september. Men två artiklar från 16 september tar upp sådana tendenser hos presidenten. Man skriver (tolka hur man vill) att ”när president Bush talar i dessa traumatiska dagar, riktar han sig till ett utvalt folk med ett gudomligt uppdrag”⁹⁰ och att han tar ”Bibeln till stöd i striden”.⁹¹ Det påpekas att hans budskap är ”religiöst”⁹² och att presidentens ord således ”berör det amerikanska folket”⁹³ djupt, eftersom att tal med religiösa undertoner är en tradition i USA.

Det är just Bushs tal som medierna tenderar att sätta fokus på efter attackerna på WTC. I en artikel från den 18 september skriver *SvD* exempelvis att ”president Bush talar tufft och

⁸³ Koblanck, Anna (2001) Terrorattacken mot USA: Världsekonomin i USA:s hand. *DN*. 14 september s 2

⁸⁴ Carlbom, Mats (2001) Folket sluter upp bakom Bush. *DN*. 16 september s 4

⁸⁵ Osign. (2001) Terrorattacken mot USA: Hotfull Bush varnar talibanerna. *DN*. 18 september s 7

⁸⁶ Carlbom, Mats (2001) Folket sluter upp bakom Bush. *DN*. 16 september s 4

⁸⁷ Carlbom, Mats (2001) Folket sluter upp bakom Bush. *DN*. 16 september s 4

⁸⁸ Carlbom, Mats (2001) Folket sluter upp bakom Bush. *DN*. 16 september s 4

⁸⁹ Osign (2001) Inte ens Sverige är skyddat. *SvD*. 12 september s 26

⁹⁰ Osign. (2001) Bush tar Bibeln till stöd i striden. *GP*. 16 september s 1

⁹¹ Osign. (2001) Bush tar Bibeln till stöd i striden. *GP*. 16 september s 1

⁹² Wallin, Kerstin (2001) God bless America. Bush tar stöd i Bibeln. *GP*. 16 september s 53

⁹³ Wallin, Kerstin (2001) God bless America. Bush tar stöd i Bibeln. *GP*. 16 september s 53

med ett språk som ekar mer av en rykande revolver än en stor statsman”⁹⁴ med hänvisning till hans yttrande av begreppet ”korståg”. Man anser också att Bushs retorik blir alltmer ”krigisk”⁹⁵ och drar paralleller till hans tendenser att ”gärna referera till Vilda Västern”.⁹⁶ Om det är något som alltså påpekar på att medierna fortfarande efter terroristattacker ser en oförändrad version av Bush (cowboyen Bush), är det skribenternas analyser av hans tal.

Avsaknaden av kritik hos medierna under dagarna kring terrorattacker visar tydligt på vilken roll man anser att Bush har. Förhoppningarna medierna hyser, samtidigt som att man ständigt påpekar att presidenten har förändrats, tyder på att Bush är på väg att bli ”Han som bestämmer”. Dessa förhoppningar överväger skepticismen och kritiken. Det är inte mediernas roll att spekulera kring diverse moraliska aspekter samt USA:s sannolika framtida reaktioner. Skribenterna vill istället informera allmänheten om att det snart kommer att hända något, samtidigt som det går att utmärka en viss önskan i deras texter om att Bush agerar i förhållande till deras krav.

5.3 Invasionen av Afghanistan

Medierna fortsätter att analysera Bushs tal och retorik under invasionen av Afghanistan. Man menar att han ”brukat statsmannaoord och hemvävd Texasretorik”⁹⁷ och syftar alltjämt på hans kulturella bakgrund.

En intressant utveckling i medierna, som till viss del börjar redan under terroristattacker, är att man under krigets första dagar sällan diskuterar eller kritiserar Bushs strategier. Fokus ligger istället på att ständigt informera om Bushs planer. Händelser förklaras genom det Bush meddelar och lite plats möjliggörs för skribenternas egna tankar och åsikter. Man skriver exempelvis att ”syftet, förklarade president George W Bush”⁹⁸ och använder sig av det Bush själv säger för att informera publiken. Inget han säger undgår medierna under dagarna kring invasionen.

Krigets utveckling förklaras konstant med presidentens egna ord och fraser i stil med ”George W Bush hävdade att söndagsnattens militära operationer gått som planerat”⁹⁹ förekommer ofta samtidigt som man betonar att stödet för Bush ”kommer aldrig att bli högre

⁹⁴ Osign. (2001) Bush talar tufft. *SvD*. 18 september s 10

⁹⁵ Osign. (2001) Bush talar tufft. *SvD*. 18 september s 10

⁹⁶ Osign. (2001) Bush talar tufft. *SvD*. 18 september s 10

⁹⁷ Åsard, Erik (2001) DN Debatt. *DN*. 9 oktober s 4

⁹⁸ Osign. (2001) USA svarar på terrorn. *DN*. 8 oktober s 2

⁹⁹ Osign. (2001) Attackerna mot Afghanistan: "Bara militära mål har anfallits". *DN*. 9 oktober s 8

än vad det är just nu”.¹⁰⁰ Man blir ständigt påmind om detta stöd, men också om att Bush i början inte var ”den president som världen ville ha i ledningen för en global kamp mot terrorismen”.¹⁰¹ Tvivlet finns också kvar, då frågor som ”är Bush rätt man i prövningens stund”¹⁰² ställs. Men kritiken uteblir dock inte helt. Kommentarer som ”nu ger han sitt folk vad folket vill ha: Hämnd”¹⁰³ är exempel på hur medierna kan uppfatta kriget när det finns utrymme för åsikter.

Uppfattningen att Bush ska ha förändrats efter attentaten den 11 september förekommer också. I en artikel från 13 oktober skriver man att det ”var en annan George W Bush som framträdde än den lite oslipade kandidat väljarna lärde känna förra året”.¹⁰⁴ Skribenterna uppfattar en förändring i Bushs personlighet, hans metoder samt retorik, då man bland annat skriver att ”han har mer tyngd, behärskar ämnena och tog till humor”.¹⁰⁵ Man ger ett intryck av att Bush långsamt och stadigt axlar manteln som ledare och att det faktiskt inte längre är samma man som man hyste så mycket skepticism gentemot för drygt ett år sedan. Att medierna sedan poängterar att ”det var en annan George W Bush som framträdde” tyder på att skribenterna uppfattar läget som så att Bush ska ha genomgått en metamorfos någon gång efter 11 september 2001.

Mediernas roll är att informera allmänheten om krigets förlopp och presidentens roll verkar vara den som informerar medierna om läget. Invasionen av Afghanistan är också den tid där medierna är minst kritiska och där Bush anses vara som mest ”Han som bestämmer”.

5.4 Invasionen av Irak

Mediernas förhoppningar och tillit till Bush får sig en törn i och med invasionen av Irak och synen på Bush som ”Han som bestämmer” krackelerar sakta men stadigt. När kriget kritiserar så riktar man sig nu direkt till George W Bush. När folkrätten diskuteras så menar man exempelvis att ”president Bush bryter nu solklart mot den ordningen”.¹⁰⁶ Men även om invasionen av Afghanistan för mer än ett år sedan innebär mediernas minst kritiska period, så innebär inte invasionen av Irak nödvändigtvis motsatsen.

Angående de allmänna demonstrationerna mot kriget, så menar man att Bushs reaktioner inför dessa är få. Bush verkar frånvarande och inte speciellt intresserad av händelserna, han är

¹⁰⁰ Åsard, Erik (2001) DN Debatt. *DN*. 9 oktober s 4

¹⁰¹ Osign. (2001) USA svarar på terrorn. *DN*. 8 oktober s 2

¹⁰² Osign. (2001) Bush – Rätt man i prövningens stund? *SvD*. 12 oktober s 2

¹⁰³ Alandh, Tom (2001) Så uppför man sig i ett civiliserat samhälle. *GP*. 13 oktober s 31

¹⁰⁴ Osign. (2001) USA varnar för långt krig. *SvD*. 13 oktober s 15

¹⁰⁵ Osign. (2001) USA varnar för långt krig. *SvD*. 13 oktober s 15

¹⁰⁶ Osign. (2003) Folkrätten, finns den? *DN*. 21 mars s 10

”tystlåten om protester”,¹⁰⁷ ”så gott som osynlig”¹⁰⁸ och har ”i mycket knappa ordalag kommenterat de demonstrationer”.¹⁰⁹

Det är alltjämt hans tal och retorik som hamnar i blickfånget hos skribenterna. Motviljan för kriget som artiklarna om demonstrationer i Europa åskådliggör, reflekteras även i skribenternas analyser av Bushs många tal. Man menar exempelvis att ”det är möjligt att retoriken fungerar på hemmaplan, men för den europeiska opinion som Bush hade behövt vinna låter det alltför främmande”.¹¹⁰ Bush framställs som en våghalsig optimist med en ”retorik som saknar verklighetsförankring”¹¹¹ och där ”riskerna för opinionsmässiga bakslag för Bush”¹¹² kan vara stora, eller att ”med detta krig sätter George Bush och Tony Blair sina politiska karriärer på spel”.¹¹³

Den generella bilden av Bush vid början av kriget förekommer ofta genom den objektiva informeringen om de många protester runtom i världen eller genom att publicera amerikanska opinionsmätningar som tyder på en negativ syn gentemot kriget. Men även om Bushs retorik kritiserats, så uteblir kritiken för kriget i stort. Istället ger mediernas texter ett intryck av att allt inte går optimalt för Bush. Man skriver exempelvis att Bush får ”hjälp med att finansiera krigskostnaderna som han egentligen inte önskar”¹¹⁴ eller att i senaten drabbas ”president Bush av ett bakslag”.¹¹⁵

En artikel från 23 mars menar dock att (tolka hur man vill) Bush är en sällsynt politiker eftersom att han faktiskt gör som han lovar och utlöser ett krig och således är en politiker ”som står vid sitt ord”.¹¹⁶ Samtidigt så poängterar man att Bushs syn på kriget verkar alltmer innehålla någon sorts kristen dualism och att ”Bush framställer beslutet att gå i krig som givet av en naturlag”.¹¹⁷ Man går till och med så långt som att kalla honom för ”en pånyttfödd fundamentalist av speciellt slag”.¹¹⁸

Han framställs dessutom för första gången som ”krigsalliansens ledare”¹¹⁹ istället för bara ”president” eller ”ledare”. I en artikel från 21 mars menar man att Bush själv är övertygad om

¹⁰⁷ Osign. (2003) KRIGET I IRAK/PROTESTER: President Bush tystlåten om protester *DN*. 23 mars s 8

¹⁰⁸ Henriksson, Karin (2003) Terrorberedskap färgar USA – Blandade reaktioner på den amerikanska attackerna. *SvD*. 21 mars s 12

¹⁰⁹ Ibid.

¹¹⁰ Friborg, Charlotta (2003) Sänd Tony Blair till Vita huset. *DN*. 24 mars s 2

¹¹¹ Åsard, Erik (2003) DN Debatt. *DN*. 24 mars s 4

¹¹² Cederskog, Georg (2003) KRIGET I IRAK: Krigsstödet minskar i USA. *DN*. 25 mars s 8

¹¹³ Åsard, Erik och Klein, Helle (2003) Messiansk militarism. *SvD*. 25 mars s 5

¹¹⁴ Schück, Johan (2003) Bushs krig sänker USA- ekonomin. *DN*. 25 mars s 4

¹¹⁵ Schück, Johan (2003) Bushs krig sänker USA- ekonomin. *DN*. 25 mars s 4

¹¹⁶ Osign. (2003) Ingen rubrik. *DN*. 23 mars s 10

¹¹⁷ Friborg, Charlotta (2003) Sänd Tony Blair till Vita huset. *DN*. 24 mars s 2

¹¹⁸ Ryn, Claes (2003) En ny utrikespolitik efter den 11 september. *SvD*. 26 mars s 4

¹¹⁹ GP 21/3-03 (2003) Köp inte pax americana! *GP*. 21 mars s 2

att hans insatser i Irak ”kommer att göra honom till en historisk ’war president’”.¹²⁰

Skribenterna verkar alltså mer och mer bli övertygade om hur Bush vill se sig själv, samtidigt som skribenternas egen uppfattning formas till att se på presidenten som en ”krigsresident” eller att säga ”vapenbröderna Bush och Blair”.¹²¹

Att Bush inte anstränger sig för att övertyga krigets nödvändighet är den kritik som förekommer mest hos medierna under krigets första dagar. Man skriver att ”George W Bush har inte övertygat oss om att kriget nu var oundvikligt”¹²² och att ”det verkar emellertid George W Bush strunta i”.¹²³ Medierna anser som vanligt att Bush inte riktigt klarar av att tänka internationellt och skriver bland annat att ”diplomatisk talang och förståelse för hur andra länder tänker och reagerar är inte Bushs starka sida”,¹²⁴ eller att George W Bush visar ”en långtgående arrogans mot andra länder i det internationella samarbetet”¹²⁵ och att han ger endast ”prov på bristande tålamod”.¹²⁶ Hårdare kritik än att kalla Bush för krigsresident och att i några få artiklar ifrågasätta krigets nödvändighet, samt diskutera retoriken blir det dock aldrig.

Avslutningsvis kan det vara intressant att påpeka att det är under invasionen av Irak som Skribenterna börjar diskutera vilken roll medierna har i händelserna. I en artikel från 26 mars menar man att Bush visar ”stor viljestyrka i Irakfrågan, men han hade inte kunnat driva sin linje lika framgångsrikt utan det starka stöd som han har fått inom de stora medierna”,¹²⁷ vilket man anser vara ovanligt eftersom att medierna enligt artikeln ”normalt drar åt det pacifistiska hållet”.¹²⁸

Medierna är alltså inte för kriget, men få skribenter påstår att det är absolut fel att invadera Irak. Kritiken är i vissa fall påtaglig, men det är inget som kriget i Irak verkar ha utlöst eftersom att den sortens kritik alltid har varit närvarande i skribenternas åsikter. En av anledningarna till detta är självklart att kriget befinner sig i en tidig fas, men när Saddam Hussein fångas efter mindre än åtta månader efter invasionen, så befinner sig medierna alltjämt i någon sorts passiv informatörsroll. Det är inte nödvändigtvis så att man skapar sensationsjournalistik, men man agerar knappast som gemensamma opinionsbildare heller.

¹²⁰ Hellner, Anders (2003) USA:s egen säkerhet drivkraft bakom kriget. *GP*. 21 mars s 4

¹²¹ Ormerod, Pia Helena (2003) London - Storbritanniens industriminister insisterar att... *SvD*. 28 mars s 54

¹²² Wettergren, Anders (2003) Freden borde fått en chans. *GP*. 21 mars s 2

¹²³ Hjärne, Peter (2003) Maktens arrogans. *GP*. 23 mars s 2

¹²⁴ Wettergren, Anders (2003) Freden borde fått en chans. *GP*. 21 mars s 2

¹²⁵ Olofsson, Maud (2003) Farlig amerikans dominans. *SvD*. 25 mars s 5

¹²⁶ Wettergren, Anders (2003) Freden borde fått en chans. *GP*. 21 mars s 2

¹²⁷ Ryn, Claes (2003) En ny utrikespolitik efter den 11 september. *SvD*. 26 mars s 4

¹²⁸ Ryn, Claes (2003) En ny utrikespolitik efter den 11 september. *SvD*. 26 mars s 4

5.5 Saddam Hussein fångas

Det är ingen överdrift att påpeka att den 13 december, dagen då Saddam Hussein fångas, är den största framgången för George W Bush sedan Irak ”befriades” från diktaturen den nionde april. Bush porträtteras inte längre som ”Han som bestämmer” i mediernas artiklar, men än hyser de svenska journalisterna och skribenterna hopp.

Tidningarna innehåller utan tvekan något positivare rubriker och åsikter om president Bush under dessa dagar. Man nämner bland annat att ”Bush har alla skäl att vara nöjd”¹²⁹ eller att ”George W Bush i dag kan glädja sig”¹³⁰ och har ”därmed ökad chans till omval”,¹³¹ vilket även är första gången man nämner att Bush skulle ha en chans till en andra presidentperiod (bland de artiklar som uppsatsen behandlar). Man menar att ”för president Bush och hans strateger i Vita huset kunde tajnningen för gripandet inte ha varit bättre”¹³² med tanke på just omvalet och att gripandet är en ”stor framgång för president Bush”¹³³ samtidigt som presidenten länge ”plågats av förlusterna och terrordåd i Irak”.¹³⁴

Förhoppningarna på ett snabbt slut på kriget efter gripandet uteblir dock hos medierna, samtidigt som man påpekar att ”USA:s president är återhållsam med glädjeyttringar efter gripandet”.¹³⁵ Medierna reagerar lika försiktigt som Bush. Man nämner exempelvis i en artikel att efter en presskonferens så ”undvek Bush att ta hem uppenbara väljarpoänger”¹³⁶ eller att ”den bombastiska retorik, som han stundtals använt under kriget, lyste med sin frånvaro”.¹³⁷

På samma sätt som vid invasionen av Afghanistan så ger medierna Bushs egna tal mer utrymme i artiklarna och det Bush säger får också spegla den rådande situationen. Artiklarna alstrar en viss form av tillit, när Bush talar så skriver man till exempel ”lovar han”¹³⁸ eller ”betonade han”¹³⁹ samtidigt som man påpekar att ”på hemmaplan ökar stödet för president George W Bush”¹⁴⁰ eller att ”Bush har fått en väbehövlig [sic.] inrikespolitisk skjuts”.¹⁴¹

Det mesta av kritiken eller ifrågasättandet av krigets legitimitet försvinner under dagarna efter och under gripandet. Man publicerar olika sorters opinionsmätningar som tyder på en

¹²⁹ Osign. (2003) dagen efter i Irak och USA. *DN*. 16 december s 2

¹³⁰ Alboms, Begnt (2003) ANALYS: Nu har skräckens mur rivits ner. *DN*. 15 december s 6

¹³¹ Alboms, Begnt (2003) ANALYS: Nu har skräckens mur rivits ner. *DN*. 15 december s 6

¹³² Cederskog, Georg (2003) Bush vill låta irakierna döma Saddam. *DN*. 16 december s 5

¹³³ Osign. (2003) Stor framgång för president Bush. *GP*. 15 december s 1

¹³⁴ Holmström, Mikael (2003) Hemlig operation gav resultat. *SvD*. 15 december s 12

¹³⁵ Cederskog, Georg (2003) Bush vill låta irakierna döma Saddam. *DN*. 16 december s 5

¹³⁶ Cederskog, Georg (2003) Bush vill låta irakierna döma Saddam. *DN*. 16 december s 5

¹³⁷ Osign. (2003) dagen efter i Irak och USA. *DN*. 16 december s 2

¹³⁸ Cederskog, Georg (2003) Bush vill låta irakierna döma Saddam. *DN*. 16 december s 5

¹³⁹ Cederskog, Georg (2003) Bush vill låta irakierna döma Saddam. *DN*. 16 december s 5

¹⁴⁰ Osign. (2003) dagen efter i Irak och USA. *DN*. 16 december s 2

¹⁴¹ Osign. (2003) dagen efter i Irak och USA. *DN*. 16 december s 2

nyvunnen popularitet från det amerikanska folket gentemot Bush och säger till exempel att ”nu fick han rätt och det stärker bilden av honom som en man som talar klarspråk och står vid sitt ord”.¹⁴²

En artikel från den 16 december sammanfattar mediernas syn på presidenten under dagarna efter gripandet av Hussein, då man skriver att ”George W Bush håller sitt minspel i schack och visar mycket lite offentligt av den upprymda glädje han sägs känna”.¹⁴³ Man informerar om hur Bush sägs må och vad konsekvenserna kan bli, samtidigt som man varnar allmänheten om att kriget knappast kommer att ta slut som en direkt följd av gripandet. Den lilla kritik som påträffas i början av Irakkriget ersätts nu tillfälligt av gratuleringar från den svenska journalistkåren.

Informatörsrollen som medierna besitter, får i framtiden ge vika för en mer kritisk media som matas allt mindre med goda nyheter från kriget i Irak och kriget i Afghanistan som inte ser ut att få något hastigt slut. När Bushs auktoritet minskar, ökar istället mängden av kritik från medierna. Efter omvalet 2004 kommer hoppet om en bättre framtid med Bush stadigt att minska, vilket syns i mediernas fokus såväl som i skribenternas åsikter.

5.6 Omval

Efter fyra år med George W Bush har medierna fått följa presidenten genom otaliga prövande händelser och en viss uppfattning om presidentens karaktär och personlighet har onekligen etablerats. Denna uppfattning präglar artiklarna som informerar folket den andra november om att världen, efter en ”överväldigande styrkebesked från den kontroversielle krigspresidenten George W Bush”,¹⁴⁴ får leva ytterligare fyra år med hans politik.

De största skillnaderna i rapporteringen efter valsegern är att Bush nu inte längre förväntas ha lika fria händer i beslutfattandet. Angående ekonomiska frågor så menar man exempelvis att ”Bush tvingas att föra en stramare finanspolitik”¹⁴⁵ med betoning på ordet ”tvingas”. Samtidigt så menar man att efter de ”stärkta positionerna i representanthuset och senaten är Bushs mandat avsevärt kraftfullare”.¹⁴⁶

¹⁴² Osign. (2003) Bushs slag ännu inte vunnit Massförstörelsevapnen har fortfarande inte hittats påpekar demokraterna. *SvD*. 15 december s 8

¹⁴³ Osign. (2003) Dean är den största förloraren. *SvD*. 16 december. S 9

¹⁴⁴ Cederskog, Georg (2004) Ingen rubrik. *DN*. 4 november s 8

¹⁴⁵ Björklund, Marianne (2004) Ingen rubrik. *DN*. 4 november s 2

¹⁴⁶ Cederskog, Georg (2004) Bush tillbaka på jobbet med stärkt mandat. *DN*. 5 november s 20

Uttrycket ”krigsresident” utvecklas till ”krigshetsaren Bush”¹⁴⁷ och används flitigt i medierna under valet. Just ”krigsresident”, ”religiös fundamentalist” eller ”konservativ ideolog”¹⁴⁸ är exempel på benämningar som under valet 2004 formas till att bli synonyma för president Bush hos de svenska mediernas språkbruk. Men ingen motsäger heller Bushs framgångar då man skriver att presidenten ”tillhör de mest framgångsrika amerikanska politikerna i modern tid”.¹⁴⁹

Bushs popularitet i Texas och delstaterna kring, samt hans kulturella, moraliska och religiösa bakgrund ligger i fokus när man beskriver vad de avgörande orsakerna till valsegern är. Man menar exempelvis att i hans hemstat är ”stödet för presidenten massivt”¹⁵⁰ eller att ”han framstår som en vanlig människa som man gärna bjuder hem till kaffe”¹⁵¹ vilket tilltalar många amerikaner.

Pressen på Bush från medierna är stor och man menar att han har ”flera svåra vallöften att infria”¹⁵² och att han måste ”omgående visa handlingskraft inom både säkerhetsfrågorna, socialpolitiken och ekonomin”.¹⁵³ Inte sedan terrorattackerna och kring början av kriget i Afghanistan har medierna ställt så många krav, samtidigt som den vanliga skepticismen återstår. Man anser att Bush förtjänar en chans till, men måste visa att han är villig att kompromissa i flera frågor, även om man menar att ”ingenting talar för att han skulle vara intresserad av att räcka ut handen mot sina motståndare”¹⁵⁴ eller att ”Bush har heller inte ett återtval att fundera över vilket innebär att han inte ser något hinder för att driva politiken åt det håll som han önskar”.¹⁵⁵

En annan form av skepsis från mediernas sida är reaktionerna på presidentens löften om att halvera underskottet i landets statsfinanser då man undrar om ”Bush har modet att genomföra detta löfte”.¹⁵⁶ Flera artiklar understryker att nästa fyra åren kommer att forma hur eftervärlden minns George W Bush och man undrar bland annat om Bush blir ”ihågkommen som en stor president eller mer som en Jimmy Carter - en ideologisk politiker som ville mycket men pajade det mesta”.¹⁵⁷

¹⁴⁷ Cederskog, Georg (2004) Valet visar ett djupt splittrat land. *DN*. 5 november s 21

¹⁴⁸ Mattsson, Britt-Marie (2004) Inget talar om att Bush söker fred med sina motståndare. *GP*. 4 november s 4

¹⁴⁹ Henriksson, Karin (2004) Bättre än fadern. *SvD*. 4 november s 8

¹⁵⁰ Cederskog, Georg (2004) Valet visar ett djupt splittrat land. *DN*. 5 november s 21

¹⁵¹ Knudsen, Olav F (2004) Kriget hjälpte Bush. *SvD*. 4 november s 5

¹⁵² Cederskog, Georg (2004) Bush tillbaka på jobbet med stärkt mandat. *DN*. 5 november s 20

¹⁵³ Cederskog, Georg (2004) Bush tillbaka på jobbet med stärkt mandat. *DN*. 5 november s 20

¹⁵⁴ Mattsson, Britt-Marie (2004) Inget talar om att Bush söker fred med sina motståndare. *GP*. 4 november s 4

¹⁵⁵ Mattsson, Britt-Marie (2004) Inget talar om att Bush söker fred med sina motståndare. *GP*. 4 november s 4

¹⁵⁶ Dahlsen, Kajsa (2004) Bush höjde börsen. *GP*. 4 november s 54

¹⁵⁷ Osign. (2004) Och nu tillbaka till årorna. *SvD*. 4 november s 4

Medierna gillar fortfarande att skildra Bushs karaktärsdrag. Man menar att han är ”både viljestark, begåvad, kvick och charmig - och, trots den trass-liga [sic.] meningsbyggnaden, har ett effektivt sätt att uttrycka sig”¹⁵⁸ vilket som vanligt är några av attributen som nämns när medierna ska exempelvis analysera hans tal.

I grunden så fokuserar medierna framåt istället för att debattera Bushs tidigare framgångar eller motgångar. En artikel från fjärde november skriver att ”gott ledarskap innefattar vilja till omprövning”.¹⁵⁹ Och möjligheterna att visa den ledaregenskapen ökar nu när ”Bush inte har något omval att manövrera mot”,¹⁶⁰ en text som tydligt blickar mot framtiden och är villig att tro på Bushs ledarskap i fyra år till. Trots Bushs sviktande auktoritet så verkar alltså medierna fortfarande vara nöjda med läget.

5.7 Orkanen Katrina

För Bush kan inte orkanen Katrina anlända mer olägligt. Kriget i Irak är i full gång och läget i Afghanistan är fortfarande besvärligt. Det har samtidigt gått månader sedan Saddam Hussein greps och man konstaterar att ”president George W Bush nu är mindre populär än någonsin”¹⁶¹ samtidigt som uttrycket ”krigshetsare”¹⁶² används allt flitigare.

En artikel från 1 september summerar hur följande två veckor blir för presidenten, nämligen att läget blir ”besvärligt att hantera för president Bush”.¹⁶³ Man menar att politiskt ansvar bör utkrävas och att ”Bush får sig en särskild släng av slev”¹⁶⁴ och är, som vanligt, ”hårt pressad”.¹⁶⁵

Liksom tidigare så menar man att Bush ställs inför en rejäl utmaning, men under Katrina så kritiserar Bushs tal mer än någonsin, då man bland annat menar att hans tal till de drabbade är ”ett av de värsta i hans karriär”¹⁶⁶ och att han ”reagerade sent”¹⁶⁷ samt uppträder ”närmast mekaniskt”.¹⁶⁸ Om terrorattackerna 2001 visar en Bush vars tal fascinerar och engagerar, så innebär talen under Katrina motsatsen.

¹⁵⁸ Henriksson, Karin (2004) Personlig skymf om Bush förlorar. *SvD*. 2 november s 12

¹⁵⁹ Osign. (2004) Och nu tillbaka till årorna. *SvD*. 4 november s 4

¹⁶⁰ Osign. (2004) Och nu tillbaka till årorna. *SvD*. 4 november s 4

¹⁶¹ TT-Reuters (2005) President George W Bush allt mindre populär. *DN*. 1 september s 20

¹⁶² Bred, Lars (2005) Vem är det som tjänar på kriget? *GP*. 5 september s 37

¹⁶³ Pehrson, Lennart (2005) Översvämningarna efter orkanen förvärras. *DN*. 1 september s 24

¹⁶⁴ Osign. (2005) Politiska vindar efter Katrina. *DN*. 2 september s A02

¹⁶⁵ Careborg, Anna och Krantz, Katrin (2005) Hjälpen börjar nå fram men kaoset fortsätter. *SvD*. 4 september s10

¹⁶⁶ Ibid.

¹⁶⁷ Ibid.

¹⁶⁸ Careborg, Anna och Krantz, Katrin (2005) Hjälpen börjar nå fram men kaoset fortsätter. *SvD*. 4 september s10

Men som vid tidigare stunder så uteblir kritiken hos de svenska medierna (bortsett från det som skrivs om hans tal). Istället hänvisar man till diverse opinionsmätningar, amerikanska tidningar och politiska motståndare, samtidigt som man spekulerar vad följderna kan bli.

Man väljer alltså en passiv informatörsroll och skriver exempelvis att Bushs skattesänkningar ”kan bli ammunition för kritiker”.¹⁶⁹ Det skrivs att konsekvenserna kan bli ”avsevärda för president George W Bush”,¹⁷⁰ att ”han möter ursinnig kritik”¹⁷¹ från andra kritiker i andra länder och att ”många vittnade om att hjälpen inte var tillräcklig och att den kom för sent”.¹⁷² Man hänvisar alltså gärna till andra medier och andra vittnen, och spekulerar istället för att tycka själva.

Men samtidigt som medierna väljer en generell strategi för att informera publiken om hur Bush uppfattas för tillfället, så publiceras det faktiskt några enstaka men slagkraftiga kommentarer såsom ”Bush bombar oskyldiga barn i demokratins namn”¹⁷³ eller att han är ”tondöv”.¹⁷⁴

De svenska medierna har under Katrina samma roll som man under så många kritiska stunder har haft. Man observerar och informerar. Det som dock förändras efter orkanen är hur medierna själva uppfattar Bushs roll. Denna roll tyder på en gradvis pessimism och hopplöshet gentemot Bushs ambitioner och attribut, något som når sin klimax efter valet 2009.

5.8 Barack Obama tillträder sitt ämbete

Månaderna innan Barack Obama svär sitt presidentskap är tuffa för avgående George W Bush. USA lider av en svår finanskris, bolånekris och växande arbetslöshet samtidigt som läget i både Irak och Afghanistan fortfarande är besvärligt.

Inte helt olik Obamas löften om ”change” eller förändring, så påpekar medierna under denna tid om att mycket kommer att förändras när Bush avgår. Ämnet som diskuteras mest är hur den ”arroganta konfrontationen under George W Bush”¹⁷⁵ angående internationella frågor kommer förhoppningsvis i och med Obama att förändras.

¹⁶⁹ Pehrson, Lennart (2005) Ursinnig kritik möter en alltmer impopulär Bush. *DN*. 3 september s 8

¹⁷⁰ Pehrson, Lennart (2005) Ursinnig kritik möter en alltmer impopulär Bush. *DN*. 3 september s 8

¹⁷¹ Pehrson, Lennart (2005) Ursinnig kritik möter en alltmer impopulär Bush. *DN*. 3 september s 8

¹⁷² Forsberg, Håkan och Careborg, Anna (2005) Skottlossning och explosioner. *SvD*. 3 september s 38

¹⁷³ Bred, Lars (2005) Vem är det som tjänar på kriget? *GP*. 5 september s 37

¹⁷⁴ Osign. (2005) Hårt slag mot USA:s självbild. *SvD*. 4 september s 10

¹⁷⁵ GP 201 -09 (2009) Tid för förändring. *GP*. 20 januari s 2

Medierna skriver att tiden är kommen för ”att lämna allt det negativa som Bush fört med sig i konflikter och politiska återvändsgränder”¹⁷⁶ och det verkar som om den tillit och alla chanser som de svenska medierna under diverse händelser och år visat och gett Bush, nu går förlorat.

Bush kallas för ”USA:s mest impopulära president i modern tid”¹⁷⁷ och rubriken på en ledare från 22 januari lyder kort och gått ”bättre tider efter Bush”.¹⁷⁸ Bushs politik kritiserar nu öppet och kallas för en ”övergreppspolitik”¹⁷⁹ och man menar att ”Bush-administrationen satt sig över lag”.¹⁸⁰

Om det någonsin under Bushs åtta år som president har funnits en tid där media säger i samma omfattning vad de tycker om Bush, vare sig positiva eller negativa, så är det under dessa dagar. Det är inte längre enkäter, opinionsbildningar, citat från andra tidningar, allmänna uttalanden eller politiker och proffs som uttalar sig om Bush, utan nu skriver man helt enkelt och rakt: ”ett fiasko till president”¹⁸¹ eller att ”Bush lämnar efter sig en ekonomi i fritt fall, utrikespolitiskt kaos, två oavslutade krig och en moralisk konkurs”.¹⁸²

Angående skribenternas tidigare vädjan (kring omvalet 2004) att Bush bör börja kompromissa så skriver man att han ”behärskade inte denna nödvändiga konst”¹⁸³ och att Bush nu ”går till historien som en av USA:s allra sämsta presidenter”¹⁸⁴ samtidigt som man frågar sig: ”var George W Bush alls lämplig som president?”¹⁸⁵

En artikel som dock tyder på att George W Bush faktiskt har gjort något positivt enligt skribenterna är den om skådespelaren Will Ferrell som är aktuell under dagarna kring valet med en teaterpjäs om Bush. Man skriver bland annat att Bush är omtyckt hos komikerna och att han ”kommer tveklöst att vara saknad i Drömfabriken”.¹⁸⁶

Skribenterna summerar nu gärna Bushs åtta år som president samt hur majoriteten verkar se på honom för tillfället, nämligen som ”hånad, förlöjligad, smutskastad och förpassad till den opinionsmässiga källaren”.¹⁸⁷ Man skriver att det inte finns mycket annat att minnas än

¹⁷⁶ Nordström, Niklas (2009) Buren på en våg av hopp. *GP*. 21 januari s 2

¹⁷⁷ Nordström, Niklas (2009) Buren på en våg av hopp. *GP*. 21 januari s 2

¹⁷⁸ Kilner, Anders (2009) Bättre tider efter Bush. *GP*. 22 januari s 2

¹⁷⁹ GP 241-04 (2009) Obama vänder blad. *GP*. 24 januari s 2

¹⁸⁰ GP 241-04 (2009) Obama vänder blad. *GP*. 24 januari s 2

¹⁸¹ GP 181-09 (2009) Ett fiasko till president. *GP*. 18 januari s 2

¹⁸² Ibid.

¹⁸³ Ibid.

¹⁸⁴ Ibid.

¹⁸⁵ Mattsson, Britt-Marie (2009) Goodbye, Mr President. *GP*. 18 januari s 22

¹⁸⁶ Arvidsson, Henrik (2009) Ett komiskt farväl till Bush. *DN*. 20 januari s 2

¹⁸⁷ Mattsson, Britt-Marie (2009) Goodbye, Mr President. *GP*. 18 januari s 22

de ”katastrofala resultaten av Bushs regim”¹⁸⁸ och acceptera att ”Bush-epoken är över, få kommer att sakna honom”.¹⁸⁹

Det är i princip nu som medierna, medvetet eller omedvetet, ändrar på sin roll. Från att ha varit mer eller mindre passiva informatörer så finns det nu inte längre några händelser att informera om, annat än om Bush sista dygn som president. Detta startar en kedjereaktion av summeringar av den avgående presidentens jobb och artiklarna verkar inte visa någon nåd.

Den mobbing som medierna ansåg sig ha tid med att utöva innan det allvarliga började i och med 11 september attackerna, börjar långsamt ta form igen. Man tar upp alla misstag som medierna anser vara Bushs ansvar, men även mindre avgörande saker såsom att ”ingen betvivlar att han har förmågan att vila, i stort sett varje helg under presidenttiden har varit ledig”.¹⁹⁰

Allt detta är mediernas sanningar som nu plötsligt finns hos varje skribents vetenskap och som syns tydligt i deras artiklar, men också något som ingen personligen har tidigare ansträngt sig att yttra tills Bushs ämbete efter åtta år vid makten tar slut den 20 januari 2009.

6. Kort sammanfattning av mediernas syn och termer

I början av Bushs presidentskap såg medierna på den nya presidenten med en viss skepticism men även med viss förtjusning. Förväntningarna var många och man poängterade att Bush var en annorlunda president. Ord och termer som förknippades med Bush under denna tid var ”country boy”, ”oljevänlig”, ”oerfaren” och ”annorlunda”.

Efter terrorattackerna förändrades situationen och medierna började hysa vissa förväntningar och alltmer visa intresse i Bushs personlighet och särskilt hans potential. Bush uppfattades nu som ”djupt allvarlig”, ”beslutsam”, ”oerfaren”, ”religiös” samt som en ”ledare”.

I och med invasionen av Afghanistan agerade medierna som minst kritiskt. Bush egna tal fick mer och mer utrymme samtidigt som talens information reflekterade det rådande situationen.

Kriget i Irak innebar ingen större förändring i mängden kritik eller mediernas syn på Bush. Man såg en viss negativ förändring särskilt i hans retorik och några kommentarer emot kriget nämndes. Medierna började även här att kalla honom för en ”krigsresident”, en ”krigsalliansens ledare” och ”pånyttfödd fundamentalist”. Detta förändrades inte mycket när

¹⁸⁸ Jonsson, Stefan (2009) På historiens flod. Obama vill återvända till Amerikas ursprung. *DN*. 22 januari s 4

¹⁸⁹ Gelin, Martin (2009) Ny generation politiker tar vid efter epoken Bush. *SvD*. 21 januari s 10

¹⁹⁰ Mattsson, Britt-Marie (2009) Goodbye, Mr President. *GP*. 18 januari s 22

Saddam Husseins greps eller efter omvalet heller. Termen ”krigsresident” förändrades till ”krigshetsare” samtidigt som medierna började alltmer ifrågasätta och ställa fler krav.

Den informatörsroll som medierna haft sedan 11 september förblev oförändrat när Katrina härjade i slutet av augusti 2005. Medierna menade att Bush var ”hårt pressad” och att konsekvenser kunde bli avsevärda för presidenten, samtidigt som man visade en alltmer pessimistisk syn gentemot hans agerande och tal. Den hopp som man hyste tidigare minskade ständigt för att i och med valet 2009 vara som totalt bortblåst. Dagarna efter att Obama inträdde som president innebar också en aldrig skådat mängd kritik riktad mot George W Bush från mediernas sida. Man menade att Bush var ”arrogant”, ”ett fiasko till president” och ”en av USA:s allra sämsta presidenter genom tiderna”.

7. Avslutande Diskussion

Uppsatsen syftade till att visa hur Bush uppfattades hos de svenska medierna under hans två perioder som USA:s president. Målet var att visa, genom att ställa och svara på frågeställningar och aktivt fundera kring olika teorier, bland annat om stereotyperna och opinionsmätningarna faktiskt passade in på det medierna skrev om George W Bush.

I grova drag så fanns det två specifika tillfällen då medierna ömsesidigt argumenterade och debatterade för och emot Bushs åsikter och aktioner. Ena tidpunkten då en sådan öppen medial diskussion ägde rum, var tiden innan terroristattackerna den elfte september 2001. Det andra tillfället var efter Obamas installation. Vad hade då dessa två tidpunkter gemensamt?

Framför allt så innebar det två tillfällen, då Bush i brist på kriser inte behövde agera ledare för väst, samtidigt som medierna inte behövde någon tydlig representant för västvärldens åsikter och handlingar. Medierna kunde fritt kritisera, mobba eller hylla Bush eftersom presidenten inte hade någon legitimitet i form av den övergripande ledarrollen han senare förfogade över. Efter elfte september och särskilt under kriget, så förändrades situationen och medierna tog på sig en ny roll som skulle gynna ”kriget mot terrorismen” och lugna oroliga människor. Medierna uppfattade Bush som någon som, kanske inte var till hundra procent redo att ta ansvaret, men ändå hade potential att leda och som var värd ens uppmärksamhet och till viss del lojalitet. Tiden runt invasionen av Afghanistan var följaktligen även den tid då de svenska medierna var som minst kritiska gentemot George W Bush, i kontrast till valet 2009 då man var som mest kritiska.

Nu menar jag inte att ”kriget mot terrorismen” gav upphov till censur hos de svenska medierna. Men den frambringade en passivitet som inte existerade under de två ovannämnda

tillfällena (Bush inträder och Bush avgår). Den förde de svenska medierna närmare Bush och skapade en hållning där man både kritiserade och instämde, men framförallt spekulerade, analyserade och hoppades. När Bush sa något, var det mediernas jobb att föra informationen vidare. Om Bush kände sig pressad var det mediernas jobb att förklara varför.

Medierna var inte passiva på det viset att man struntade i vad Bush sa eller vad omvärlden tyckte, det pågick ju en övergripande och ständig informering och analysering av hans retorik och demonstrationernas framfart samt en kartläggning av den politiska elitens åsikter. Men majoriteten av artiklar ville hellre informera än att skapa opinion. Denna informatörsroll var passiv och granskningen även till viss del subjektiv, då det fanns tillfällen då Bushs tal var den enda källan för information angående exempelvis krigets framfart. Medierna hyste an allvarsam ton och typen av sensationsjournalistik som handlade om att underhålla läsaren eller chocka fick knappt något utrymme alls, särskilt inte efter 11 september.

En artikel i undersökningen påpekade just att Bush ”hade inte kunnat driva sin linje lika framgångsrikt utan det starka stöd som han har fått inom de stora medierna”.¹⁹¹ Nu ska man inte överskatta de svenska mediernas makt, eller stöd för den delen, och de ”stora medierna” gällde utan tvivel de amerikanska tidnings- och TV medierna. Det är dock intressant att fundera kring vilken roll de svenska medierna hade i denna ”starka stöd” som artikeln framhöll. Man var inga krigshetsare, men inte heller några antikrigsdemonstranter.

Bush uppfattades som en allierad, och visst ska man kritisera allierade ibland? Relationen som medierna hade med Bush liknade en samarbetsrelation där Bush informerade i utbyte mot att medierna ställde sina krav. Kraven var visserligen inte riktade någonstans specifikt, men det var önskemål och tips som formade en hägring av makt från mediernas sida. Det var inte fel att starta krig, bara Bush lyssnade på mediernas råd. Fungerade det? Absolut inte, vilket också var en av orsakerna till mediernas raseri gentemot Bush efter valet 2009 då man slutligen konstaterade att presidenten inte alls hade motsvarat de svenska mediernas krav och att allt hade gått åt pipan.

Bush, som hade klarat sig rätt så välbehållet i de svenska medierna till och med under Katrinakatastrofen, fick efter valet 2009 ta emot all kritik som verkade ha bubblat under utan. Efter elfte september och under kriget i Afghanistan uppfattades Bush mer eller mindre som en ”HSB”, ”Han som bestämmer”. Denna roll hade efter omvalet 2004 ständigt avtagit. Efter valet 2009 var Bushs roll i mediernas ögon minimerats till ”Han som aldrig förhoppningsvis får bestämma igen”. Men samtidigt som opinionsmätningarna tydde på att detta utvecklades

¹⁹¹ Ryn, Claes (2003) En ny utrikespolitik efter den 11 september. *SvD*. 26 mars s 4

gradvis, så visade undersökningen tydligt att valet 2009 var ett undantag i mängden av kritik. Detta kunde självklart förklaras med det cirka tre åriga gapet mellan Katrina och 2009-valet i undersökningen, men faktum är att av de åtta tillfällena som uppsatsen granskade, så innebar Bushs sista dagar något oöverträffat. Visserligen kunde man se på mediernas reaktioner som att man ”sparkade på den som ligger” så att säga, och att man spydde galla för att tillfället fanns. Men om alla åtta punkter som uppsatsen undersökte läggs i rad, och om man sedan tittar på mängden av kritik samt mediernas genomsnittliga uppfattning, så innebar Bush sista dagar en enorm ökning av kritik och en fullständig attitydförändring från mediernas sida.

7.1 Rekommendationer

Förslag till fortsatt forskning kan vara att jämföra de svenska medierna med exempelvis de amerikanska. Finns det likheter i sättet man uppfattade Bush? Hade man en annan relation till presidenten och hade de amerikanska medierna exempelvis en påtaglig inflytande på Bush och på vilket sätt? Man kan ha journalisten Claes Ryns anmärkning om att Bush ”hade inte kunnat driva sin linje lika framgångsrikt utan det starka stöd som han har fått inom de stora medierna”¹⁹² i åtanke, och undersöka exempelvis New York Times eller Washington Post och kolla om stödet faktiskt var så starkt, och i så fall om den hade några verkliga konsekvenser?

8. Litteratur och källförteckning

8.1 Litteratur

Alvesson, Mats & Skoldberg, Kaj (2008) *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur

Ekecrantz, Jan och Olsson, Tom (1994) *Det redigerade samhället : om journalistikens, beskrivningsmaktens och det informerade förnuftets historia* Stockholm: Carlssons bokförlag

Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) (2000) *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur

¹⁹² Ryn, Claes (2003) En ny utrikespolitik efter den 11 september. SvD. 26 mars s 4

Hadenius, Stig & Weibull, Lennart (2003) *Massmedier: en bok om press, radio & TV*. 8., helt omarb. uppl. Stockholm: Bonnier

Kjeldstadli, Knut (1998) *Det förflutna är inte vad det en gång var* Lund: Studentlitteratur

Kroon, Åsa (red.) (2007) *Paketerad politik: elva essäer om journalistik och medier*. Avsnitt: *Hur kunde du Gudrun – Om stereotyper, skandaler och strategier i en medialiserad politisk värld* Stockholm: Carlsson

Olsson, Tom (2006) *Rätten att tala politik* Stockholm: Carlssons bokförlag

Singer, Peter (2004) *The president of good and evil: the ethics of George W. Bush*. New York: Dutton

Wiklund, Mats (2002) *Första året med Bush* Stockholm: Utrikespolitiska institutet

Wiklund, Mats (2007) *Demokraternas återkomst: på tröskeln till en ny era i amerikansk politik?* Stockholm: Ohlininstitutet

8.2 Elektroniska dokument

Hansson, Wolfgang, (senast uppdaterat 11 mars 2009) Snart kan Bush vara en parentes i historieböckerna. (Elektronisk)
Tillgänglig: <<http://aftonbladet.se/nyheter/analys/wolfganghansson/article4614964.ab> (2009-03-12)

Pollingreport (senast uppdaterat 2009) President Bush: Job Ratings. (Elektronisk)
Tillgänglig: <<http://www.pollingreport.com/BushJob1.htm>. (2009-03-13)

Nationalencyklopedin (senast uppdaterat 2009) George Bush (Elektronisk)
Tillgänglig: <<http://www.ne.se/artikel/138621> (2009-03-25)

Nationalencyklopedin (senast uppdaterat 2009) 11 september (Elektronisk)
Tillgänglig: <<http://www.ne.se/artikel/491587> (2009-03-25)

Nationalencyklopedin (senast uppdaterat 2009) Irakkriget (Elektronisk)
Tillgänglig: < <http://www.ne.se/artikel/626097> (2009-03-25)

Nationalencyklopedin (senast uppdaterat 2009) Valet 2004 (Elektronisk)
Tillgänglig: < <http://www.ne.se/artikel/336847> (2009-03-25)

Nationalencyklopedin (senast uppdaterat 2009) Orkanen Katrina (Elektronisk)
Tillgänglig:< <http://www.ne.se/artikel/138621> (2009-03-25)

Nationalencyklopedin (senast uppdaterat 2009) Saddam Hussein (Elektronisk)
Tillgänglig:< <http://www.ne.se/artikel/298500> (2009-03-25)

Nationalencyklopedin (senast uppdaterat 2009) Barack Obama (Elektronisk)
Tillgänglig:< <http://www.ne.se/artikel/1273471> (2009-03-25)

8.3 Tidningsartiklar

Svenska Dagbladet (Retriever Research)

Careborg, Anna och Krantz, Katrin (2005) Hjälpen börjar nå fram men kaoset fortsätter. *SvD*. 4 september

Forsberg, Håkan och Careborg, Anna (2005) Skottlossning och explosioner. *SvD*. 3 september

Gelin, Martin (2009) Ny generation politiker tar vid efter epoken Bush. *SvD*. 21 januari

Henriksson, Karin (2001). Med Laura Bush får Vita huset en annorlunda First lady. *Svenska Dagbladet*, 21 januari

Henriksson, Karin (2001) Svåra beslut väntar i Vita huset. *SvD*, 22 januari

Henriksson, Karin (2001) USA oljevänlig Bush anger takten. *SvD*, 23 januari

Henriksson, Karin (2003) Terrorberedskap färgar USA – Blandade reaktioner på den amerikanska attackerna. *SvD*. 21 mars

Henriksson, Karin (2004) Bättre än fadern. *SvD*. 4 november

Henriksson, Karin (2004) Personlig skymf om Bush förlorar. *SvD*. 2 november

Holmström, Mikael (2003) Hemlig operation gav resultat. *SvD*. 15 december

Knudsen, Olav F (2004) Kriget hjälpte Bush. *SvD*. 4 november

Olofsson, Maud (2003) Farlig amerikans dominans. *SvD*. 25 mars

Ormerod, Pia Helena (2003) London - Storbritanniens industriminister insisterar att... *SvD*. 28 mars

Osign. (2001) En medkännande konservativ. *SvD*, 22 januari

Osign. (2001) På plats/Washington, D C Varning för hämndbegäret. *SvD*. 14 september

Osign (2001) Inte ens Sverige är skyddat. *SvD*. 12 september

Osign. (2001) Bush talar tufft. *SvD*. 18 september

Osign. (2001) Bush – Rätt man i prövningens stund? *SvD*. 12 oktober

Osign. (2001) USA varnar för långt krig. *SvD*. 13 oktober

Osign. (2003) Bushs slag ännu inte vunnet Massförstörelsevapnen har fortfarande inte hittats påpekar demokraterna. *SvD*. 15 december

Osign. (2003) Dean är den största förloraren. *SvD*. 16 december

Osign. (2004) Och nu tillbaka till årorna. *SvD*. 4 november

Osign. (2005) Hårt slag mot USA:s självbild. *SvD*. 4 september

Ryn, Claes (2003) En ny utrikespolitik efter den 11 september. *SvD*. 26 mars

Åsard, Erik och Klein, Helle (2003) Messiansk militarism. *SvD*. 25 mars

Göteborgs-Posten (Retriever Research)

Ahlmark, Per (2001) I dag börjar Powells era. *Göteborgs-Posten*, 20 januari

Alandh, Tom (2001) Så uppför man sig i ett civiliserat samhälle. *GP*. 13 oktober

Bred, Lars (2005) Vem är det som tjänar på kriget? *GP*. 5 september

Dahlsen, Kajsa (2004) Bush höjde börsen. *GP*. 4 november

Franzon, Johan (2001) Rätt till livet – Bara ett skämt? *GP*. 20 januari

GP 15/9-01 (2001) Prövningens stund för Bush. *GP*. 15 september

GP 21/3 -03 (2003) Köp inte pax americana! *GP*. 21 mars

GP 20/1 -09 (2009) Tid för förändring. *GP*. 20 januari

GP 24/1 -04 (2009) Obama vänder blad. *GP*. 24 januari

GP 18/1 -09 (2009) Ett fiasko till president. *GP*. 18 januari

Hellner, Anders (2003) USA:s egen säkerhet drivkraft bakom kriget. *GP*. 21 mars

Hjärne, Peter (2003) Maktens arrogans. *GP*. 23 mars

Höglund, Jan (2001) Det värsta terrordådet i mänsklighetens historia. *GP*. 12 september

Kilner, Anders (2009) Bättre tider efter Bush. *GP*. 22 januari

Mattsson, Britt-Marie (2001) Bush ska visa vad han klarar. *GP*. 16 september

Mattsson, Britt-Marie (2004) Inget talar om att Bush söker fred med sina motståndare. *GP*. 4 november

Mattsson, Britt-Marie (2009) Goodbye, Mr President. *GP*. 18 januari

Nordström, Niklas (2009) Buren på en våg av hopp. *GP*. 21 januari

Nystås, Michael (2001) Underskatta inte George W Bush. *GP*. 23 januari

Osign. (2001) Bushfåne? *GP*. 20 januari

Osign. (2001) Startstörning? *GP*. 20 januari

Osign. (2001) Ingen tvivlar på att USA kommer att slå tillbaka. *GP*. 12 september

Osign. (2001) Bush tar Bibeln till stöd i striden. *GP*. 16 september

Osign. (2003) Stor framgång för president Bush. *GP*. 15 december

TT-Reuters (2001) Ny typ av krig har sett sitt största slag. *GP*. 13 september

Wallin, Kerstin (2001) God bless America. Bush tar stöd i Bibeln. *GP*. 16 september

Wettergren, Anders (2003) Freden borde fått en chans. *GP*. 21 mars

Dagensnyheter (Pressarkivet)

Ahlin, Per (2001) Vilken väg väljer George W Bush? *DN*, 20 januari

Ahlin, Per (2001) Svårt att jaga terrorister. *DN*. 15 september

Alboms, Begnt (2003) ANALYS: Nu har skräckens mur rivits ner. *DN*. 15 december

Arvidsson, Henrik (2009) Ett komiskt farväl till Bush. *DN*. 20 januari

Björklund, Marianne (2004) Ingen rubrik. *DN*. 4 november

Carlbom, Mats (2001) Bush börjar med jeansförbud. *DN*, 23 januari

Carlbom, Mats (2001) Bush inleder med partistrid. *DN*, 22 januari

Carlbom, Mats (2001) Plötsligt vimlar det av Texasbor med boots. *Dagens Nyheter*. 21 Januari

Carlbom, Mats (2001) Tuffa frågor till Bushs kandidat. *DN*. 18 januari

Carlbom, Mats (2001) Vänner på nyckelposter. *DN*. 19 januari

Carlbom, Mats (2001) Folket sluter upp bakom Bush. *DN*. 16 september

Cederskog, Georg (2003) KRIGET I IRAK: Krigsstödet minskar i USA. *DN*. 25 mars

Cederskog, Georg (2003) Bush vill låta irakierna döma Saddam. *DN*. 16 december

Cederskog, Georg (2004) Ingen rubrik. *DN*. 4 november

Cederskog, Georg (2004) Bush tillbaka på jobbet med stärkt mandat. *DN*. 5 november

Cederskog, Georg (2004) Valet visar ett djupt splittrat land. *DN*. 5 november

Friborg, Charlotta (2003) Sänd Tony Blair till Vita huset. *DN* . 24 mars

Jonsson, Stefan (2001) Ingen rubrik, *DN*. 20 januari

Jonsson, Stefan (2009) På historiens flod. Obama vill återvända till Amerikas ursprung. *DN*. 22 januari

Koblanck, Anna (2001) Terrorattacken mot USA: Världsekonomin i USA:s hand. *DN*. 14 september

Osign. (2001) Terrorattacken mot USA: Sanningens minut för Bush. *DN*. 13 september

Osign. (2001) Enad värld mot terrorism. *DN*. 14 september

Osign. (2001) Terrorattacken mot USA: Vedergällningen blir skoningslös. *DN*. 14 september

Osign. (2001) Terrorattacken mot USA: Hotfull Bush varnar talibanerna. *DN*. 18 september

Osign. (2001) USA svarar på terrorn. *DN*. 8 oktober

Osign. (2001) Attackerna mot Afghanistan: "Bara militära mål har anfallits". *DN*. 9 oktober

Osign. (2003) Folkrätten, finns den? *DN*. 21 mars

Osign. (2003) KRIGET I IRAK/PROTESTER: President Bush tystlåten om protester *DN*. 23 mars

Osign. (2003) Ingen rubrik. *DN*. 23 mars

Osign. (2003) dagen efter i Irak och USA. *DN*. 16 december

Osign. (2005) Politiska vindar efter Katrina. *DN*. 2 september

Pehrson, Lennart (2005) Översvämningarna efter orkanen förvärras. *DN*. 1 september

Pehrson, Lennart (2005) Ursinnig kritik möter en alltmer impopulär Bush. *DN*. 3 september s A08

Schück, Johan (2003) Bushs krig sänker USA- ekonomin. *DN*. 25 mars

Steinvall, Anders (2001) Terrorattacken mot USA: Attacker mot muslimer i USA. *DN*. 14 september

TT-Reuters (2001) Autobahn kan ersätta giftspruta. *DN*, 22 januari

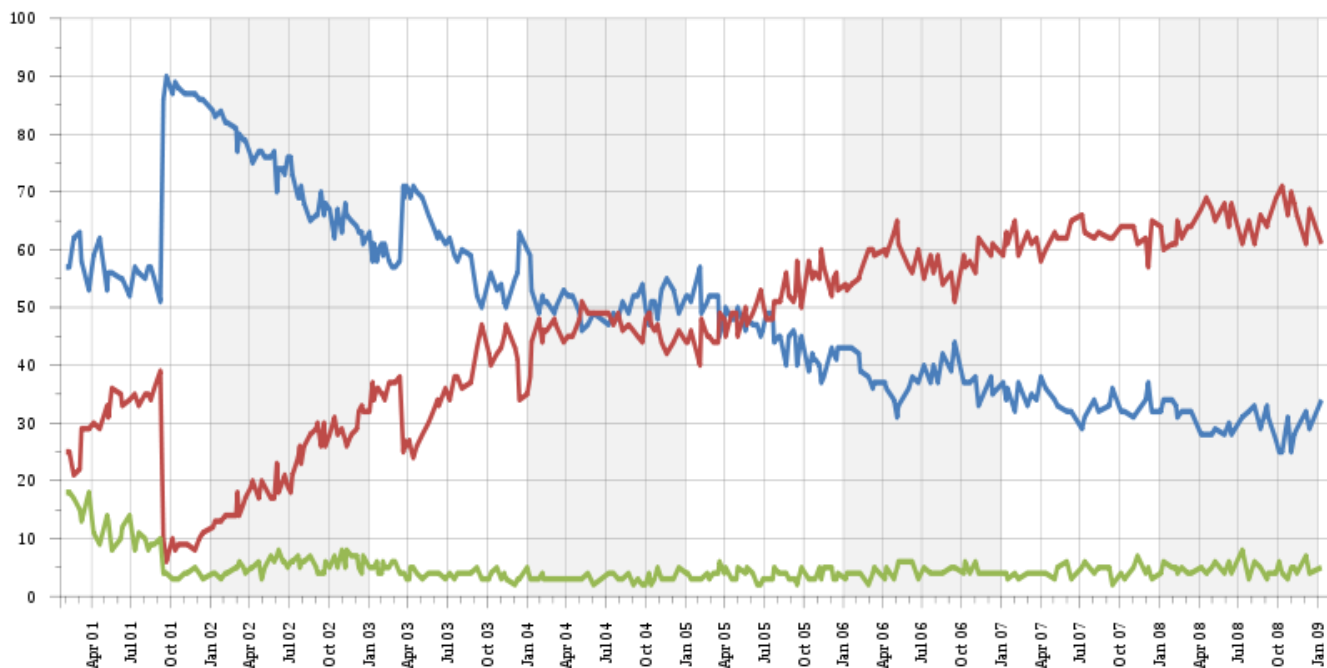
TT-Reuters (2005) President George W Bush allt mindre populär. *DN*. 1 september

Tännsjö, Torbjörn (2001) DN Debatt. *DN*. 15 september

Åsard, Erik (2001) DN Debatt. *DN*. 9 oktober

Åsard, Erik (2003) DN Debatt. *DN*. 24 mars

8.4 Tabeller och grafer

Blå: Gillar/Godkänner

Röd: Ogillar

Grön: Osäker

Tabell skapad av wikipedia-användare "atropos235" (senast uppdaterat 13 februari 2009)

George W Bush approval ratings. (Elektronisk)

Tillgänglig: <http://sv.wikipedia.org/wiki/Fil:George_W_Bush_approval_ratings.svg. (2009-03-16)